DILEMMA

Studentenblad van de Blandijn

2

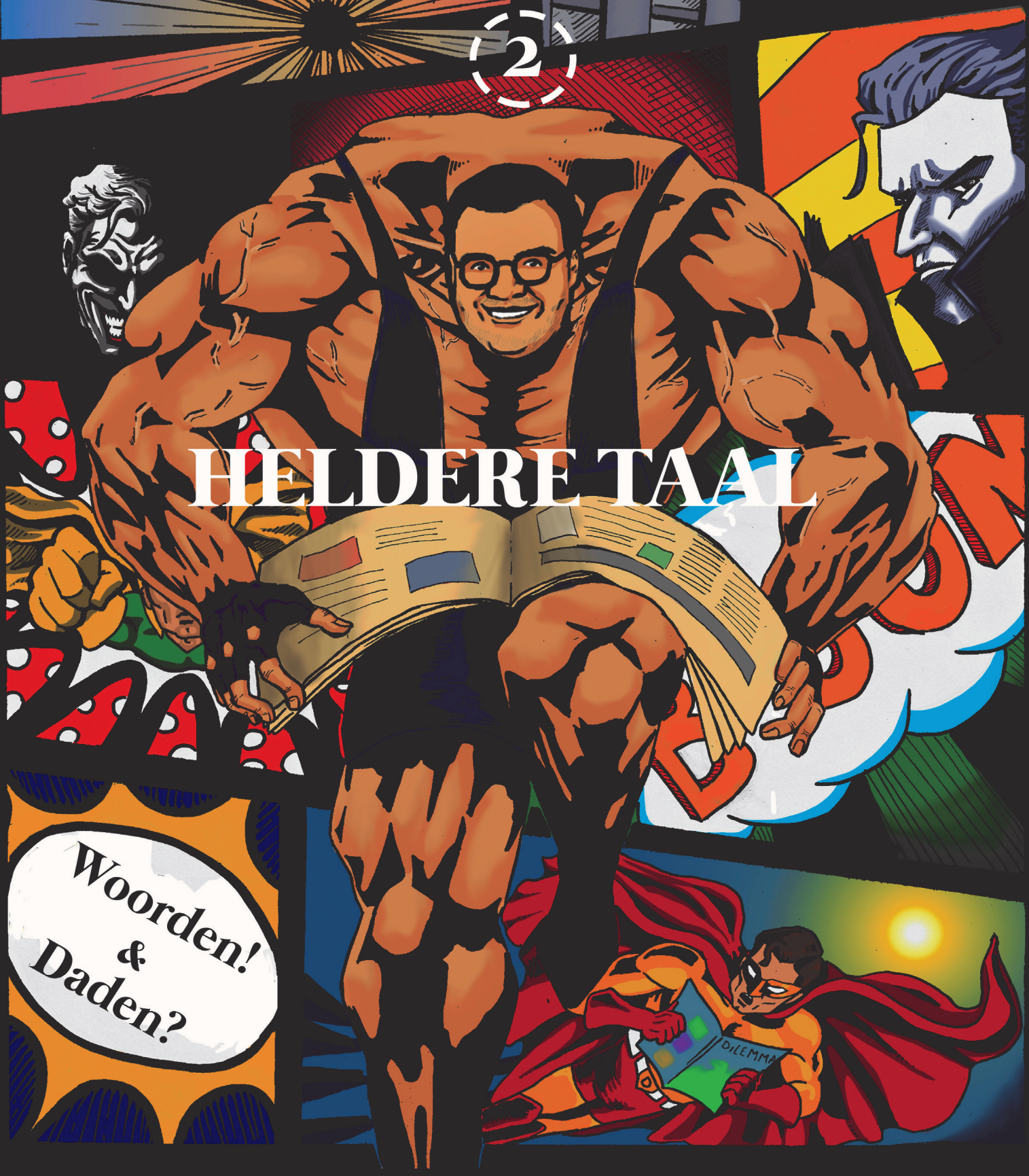

HELDERE TAAL

Gent Editie 2 Nov. 2019 V.U.: Simon Lambrechts & Flor Roesbeke

altijd bereikbaar

De preses (s)preekt

De eerste weken van het academiejaar zitten er alweer op! En hoewel de combinatie van lessen volgen, studeren en ten volle genieten van het studentenleven je leven al snel druk maakt, hoop ik dat ze, naast voor vermoeid- en verkoudheden, vooral voor mooie herinneringen hebben gezorgd. Deze editie gaat over helden en laat het nu net door die wonderlijke al-dan-niet-fictieve figuren zijn dat ik zelf al zo veel onvergetelijke momenten heb mogen meemaken.

Mijn band met helden begint bij mijn vader: de man die mij op jonge leeftijd achter een pc zette en mij persoonlijk in een heldenrol plaatste in games die intussen zo passé zijn dat de namen ervan nog slechts een vaag belletje zullen doen rinkelen — Asheron's Call, anyone? Maar hij was ook degene die mij met volle overtuiging deed geloven dat hij het sprookjesboek waaruit hij 's avonds voorlas, eigenhandig uit de klauwen van een draak had gesnauwd. Ik hoor het jullie al denken — — maar tot op de dag van vandaag denk ik vooral: "Merci, papa, ik was er echt mee weg."

In een fast forward voorbij 'de blonde van K3', Barbie in alle mogelijke haarkleuren en werkuniformen, verschillende dans- en schaatsdocenten, zo goed als al mijn leraressen Engels, en Claire uit de serie Heroes — je weet wel, "save the cheerleader, save the world" — kom ik terecht bij de vrouw waarvoor ik mijn waardigheid meermaals heb opzijgeschoven: Lady Gaga. Van uren in de regen aanschuiven om toch maar op de eerste rij te staan, over lessen skippen (shhhh!) om de Thalys te nemen voor een avondje Parijs, tot in een met ledlampjes versierde bh tussen duizenden onbekenden staan. Er is weinig dat ik er niet voor over had om luidkeels "*yassss queen, yassss!*" te roepen.

Vandaag is de lijst met mensen die in mijn leven een heldenrol vervullen zodanig geëxplodeerd dat ik onmogelijk nog iedereen kan opsommen, maar dat betekent niet dat ik het niet nog even over een heel speciale unit kan hebben: mijn presidium. Geen Thor zonder hamer; geen Thanos zonder infinity stones; maar zeker geen Julie zonder Kaat, Jasper, Floris, Lennert, Tijmen, Marlies, Emma, Paavo, Rafael, Cato, Herbert, Nora, Sergio, Simon, Flor, Stijn, Gilles, Ben, Jana, Robbie, Nele en Vince. Samen zijn we het ultieme -er team!

Inhoud

FOCUS

Who's the Best Avenger? 7
- Iron Man 8
- Captain America 9
- Thor 10

Colours of Insanity 12

INTERVIEW

Helden van de Keuken 17

SPEAKER'S CORNER

Is mijn bloed ook *heldig*? 23
Is het een vliegtuig? Is het een vogel? 24
Ode aan mijn allereerste heldin 25

FILOLOGICA

Woorden! & Daden? 27
Interview met Tajo 28
Activiteitenkalender 31
Filologica's fotoboek 32
Een vleugje poëzie 34

UNIEF

Behind the Mask of the Bechdeltest 37
Positionering van de nieuwe academie 40
Filoloog zkt. werk 43

BELLETRIE

Wie is Bang? 47
De testamenten 49
Ode aan de jeugdliefde 52

AUW LA

Poëzie 57

EXTRA

Doolhof 61
Welke superheld ben jij? 62
Scriptor Shitposting 64
Striphelden 65
Horoscoop 66
UniChef 68
Oplossingen 70

Scriptoriaal

♫ Hey ga je mee, als je dat wil, hoor je bij ons (bij ons)?
Dilemma, pak elkaar maar bij de hand. Probeer de kracht te voelen. Hoor de stem van de literatuur, oh Filo-club! ♫

Ja, we zijn de grens richting het tweede deel van het semester al overgestoken. Heb je ook al moeite om je deadlines en taken bij te houden? Wordt die stapel achterstallige boeken op je bureau steeds groter? Kan je ook maar net je hoofd boven water houden? Vraag Neptunus en de andere goden dan om het tij te keren. Of doe een beroep op je persoonlijke engelbewaarder.

Heb je helemaal geen engelbewaarder? Een universum gevuld met diverse (super)helden staat voor je klaar. Heb je geen idee wie te kiezen en vind je de tijd niet om alle Marvelfilms (maar liefst 23 in omvang) te bekijken? Gelukkig is Dilemma er dan voor jullie om enkele uitgebreid voor te stellen. In **Focus** gaan meerdere redactieleden de koelbloedige strijd aan om jullie van hun **favoriete Avenger** te overtuigen. En ook voor clowns moet je in deze editie niet vrezen, tenzij je het aandurft **Joker: colours of insanity** te lezen. (Waarschuwing: dit artikel is niet bedoeld voor de faint-hearted, of voor Batman.)

Ken je al die helden uit strips, films of series al? Geen paniek, want hulp is onderweg. We hebben ook aan de helden uit het dagelijkse leven gedacht. De mensen die zorgen voor ons middagmaal worden in het interview **Helden van de cafetaria** besproken. En je vrienden die je veilig thuisbrengen na een avondje stappen, worden bedankt in **Speaker's corner**.

Ook bij Filologica lopen er helden rond. Lees er alles over in het artikel **Woorden en daden** over ons goede doel en zie de eerstejaars in **Jonge helden** schitteren.

En wat de doen als de bühne in lichterlaaie staat? Een brandweerman kan je dan niet helpen. Enkel Tom Lanoye en diens nieuwe theaterstuk ***Wie is bang*** wordt gerecenseerd.

Toch niet overtuigd van al die helden? Neem dan zelf de proef op de som en lees in de **horoscoop** of jij binnenkort in een superhero verandert. Of ga in de flowchart **Wat voor een held ben jij** na welke superheld jij bent.

Mega Scriptoren, je tijd is bijna om (dixit opa Fonkel)

Tschüss
Jullie superscriptoren,
Simon en Flor

Colofon

V.U.
Simon Lambrechts
Flor Roesbeke
Scriptoren Filologica
Blandijnberg 2, 9000 Gent

Hoofdredactie
Simon Lambrechts
Flor Roesbeke

Cover
Cedric Vermeire

Vormgeving
Eveline Vandewalle

Correctoren
Ineke Barbaix
Stijn Den Haese
Simon Lambrechts
Flor Roesbeke
Julie Vlaminck

Redactie
Floris Ameel
Pri Bouduin
Arne Chys
Margot Delat
Vince De Nil
Youness Iken
Ann Moens
Simon Lambrechts
Hanne Naert
Clara Pynaert
Oskaar Raymond
Flor Roesbeke
Stef Roesbeke
Sergio Ruysseveldt
Jasper Soens
Emiel T'Kindt
Robbe Vandersmissen
Tijmen Van Loo
Dries Verhaegen
Marlies Vervoort
Julie Vlaminck
Victor Ysebaert

Wij bedanken
Jan van UberEats
Hendrik De Slagmulder
Superhelden

Wij vervloeken
Lambrecths
Flowcharts
Cantuskalenders

FOCUS

©themoviedb.org

Who's the Best Avenger?

Marvels Avengers vormen een groep van verschillende superhelden die de handen in elkaar slaan om de wereld te beschermen tegen het (buitenaardse) kwaad. Samen strijden ze voor een betere wereld. Dat verloopt echter niet altijd vlekkeloos. Nick Fury komt namelijk op de proppen met een superteam dat bestaat uit radicaal verschillende mensen met elk hun eigen persoonlijkheden, gedachten en emoties. De groep wordt herhaaldelijk uit elkaar getrokken door de introductie van niet-complementaire ideeën. Hierdoor ontstaan er subgroepen, zoals Team Captain America, Team Iron Man of Team Thor. In de volgende drie artikels beschrijven drie auteurs de goede (of slechte) eigenschappen van een bepaald personage. Stuk voor stuk proberen ze de lezer te overtuigen en duidelijk te maken wie voor hen als de beste Avenger geldt.

IRON MAN

genius, billionaire, playboy, philanthropist

Geen misplaatst leidersgevoel. Geen kapot moreel kompas. Geen speciaal flesje gemaakt door Howard Stark. Enkel hard werk. Dàt maakt van Tony Stark Iron Man. Iedereen die de afgelopen jaren een bezoek aan de bioscoop heeft gebracht, is in contact gekomen met het MCU (Marvel Cinematic Universe). De eerste film van het MCU kwam uit in 2008. Robert Downey Jr. zegende de ogen van $585.2 miljoen aan cinemabezoeken met zijn charisma. De reacties waren onmiddellijk duidelijk: RDJ ìs Iron Man.

Toen hij vier jaar was, maakte hij zijn eerste printplaat. Toen hij zes was, zijn eerste motor. Op zeventien jaar studeerde hij summa cum laude af aan het Massachussets Institute of Technology. Hij nam het bedrijf van zijn vader over, toen die brutaal vermoord werd. De miljardair die tijdens een zakentripje geconfronteerd wordt met de destructiviteit van zijn eigen wapens, maakt een rechtsomkeer in zijn carrière. Hij zet in op hernieuwbare energie, medische technologie en sponsort projecten van jonge ingenieurs aan universiteiten over de hele wereld. Een eerste blijk van ultieme menselijkheid, zo lijkt me.

In Iron Man II zien we Tony's gezondheid achteruitgaan. Wat oorspronkelijk zijn leven redde, bleek hem nu stilletjesaan te vergiftigen: het paladium in zijn arc reactor. Na een zelfdestructieve periode, spoort Nick Fury hem aan te vernieuwen. Tony ziet zijn fouten in en groeit als persoon én als ingenieur. Om te overleven, moest hij een nieuw element ontdekken. Wederom: zijn persoonlijke ontwikkeling is goed voor de hele wereld.

Dat is niet de enige keer dat Tony zichzelf opoffert voor de mensheid. In Avengers zien we Tony een kernraket door een wormgat begeleiden. Als het wapen hem al niet zou vermoorden, zou de interdimensionale reis dat wel doen. Het Iron Man-pantser (Mark VII op dat moment) is immers niet gemaakt voor gebruik in de ruimte. Tony maakt daar nogmaals de "sacrifice play", die Cap hem verweet nooit te willen maken. Caps argument is daar trouwens compleet ongegrond, want op het einde van Iron Man (2008) zien we Tony reeds zichzelf (en zijn eigen fabriek) opofferen om Obadiah Stane te verslaan. Iedereen die met een kritische blik naar het MCU gekeken heeft, zag Caps hypocrisie onmiddellijk in.

Ten gevolge van alle sacrifice plays die Tony tot dan toe gemaakt had, leed hij aan PTSD. Interdimensionale reizen en belegeringen uit de ruimte gingen net zijn petje te boven, vond hij. Als coping mechanism besluit hij voor elke mogelijke gevaarssituatie een pantser te maken. In Iron Man III zien we Tony verder ontwikkelen richting het psychologisch intrigerend personage dat hij is. We krijgen inzage in zijn psyche, zijn gevoelens van wraak, eer en empathie. Tony wordt voorgesteld als een man die zijn eigen lichaam en geest meermaals heeft opgeofferd voor het goede van de mensheid. Tony is vanaf dat moment letterlijk de messias van het MCU.

Iedereen die in team Iron Man zit, heeft een moreel kompas dat de juiste richting uitwijst. In Captain America: Civil War komt het dispuut tussen Cap en Iron Man voor het eerst tot een culminatiepunt. Wat in het begin een woordenwisseling over de toekomst van de Avengers leek, groeit uit tot een fysiek gevecht op een luchthaven in Duitsland en een breuk in een hechte vriendschap voor nog veel films die volgen. Echte fans weten dat het over veel meer gaat dan de toekomst van de heldengroep. Het zijn persoonlijke disputen tussen Tony en Steve die aan de grondslag van hun uitval liggen. Bucky, de beste vriend van Steve en die elkaar nog van WO II kennen, is rechtstreeks verantwoordelijk voor de dood van Tony's ouders. Dàt feit kan Tony verdragen, maar het feit dat Steve dit al een hele tijd wist en er niets van gezegd had, is wat zijn hart brak. Dat is nogmaals een blijk van het misleidend moreel kompas van Steve en van de menselijkheid van Tony. Dat iemand zo'n cruciale informatie kan achterhouden, gaat mijn moraliteit te boven.

Tony's laatste sacrifice play werd hem uiteindelijk fataal. Nadat hij ergens in een hut aan een meer het tijdreizen uitgevonden heeft en dat ook nog eens naar de praktijk omgezet heeft, sloot hij zich nog een laatste maal bij Steve aan. Tony zette nogmaals hun verschillen opzij om de wereld beter te kunnen maken. In plaats van in het verleden te blijven en de wereld aan zijn lot over te laten (*kuch, Cap, kuch*), keert Tony terug en laat hij zijn vader, zijn rolmodel, achter. De wereld gaat voor op zijn eigen geluk. Thanos bemachtigt de Power Gauntlet, maar niet de infinity stones, aangezien Iron Man ze net op tijd weet af te pakken, zoals alleen een echte superheld dat kan doen. Met de legendarische woorden "I am Iron Man" sloot RDJ voor mijn part het MCU af. Niets van wat nu nog komt, zal bij mij dezelfde trots, hetzelfde plezier en dezelfde waardigheid kunnen oproepen. Hij laat een vrouw, een dochter en miljoenen fans achter. Tony had mijn hart niet alleen telkens gered, maar ook nog eens veroverd. Spijtig dat ik hem niet heb kunnen redden. *Love you 3000*.

Vince De Nil

CAPTAIN AMERICA

The Tale of a Patriotic Supersoldier

"Ben jij voor Captain America of voor Iron Man in Civil War?" Als je die vraag aan mij stelt, dan zal ik zonder twijfel Team Cap antwoorden. Dat had ik voor mezelf al uitgemaakt voor, tijdens en nadat ik de film zag. Daarnaast zullen er altijd mensen zijn die voor de andere held in de tweedeling kiezen. Versta me niet verkeerd, Tony is een held, maar zijn standpunten in Civil War zijn gewoonweg fout.

Het hele conflict in de film ontstaat bij het ondertekenen van de Sokovia-akkoorden. Die zouden namelijk het hele Avenger-initiatief onder internationaal toezicht van de VN plaatsen. Hierdoor krijgt de kijker een breuk tussen de superhelden te zien. Twee fronten worden tegenover elkaar geplaatst, elk met hun eigen voor- en nadelen. Dat leidt dan weer tot een conflict en voor je het weet spreekt men van een war.

Kortweg: mensen met bovennatuurlijke krachten of vaardigheden, zoals de Avengers, kunnen moeilijk onder een internationaal orgaan geplaatst worden. Er zijn dreigingen (à la Thanos) waar ze direct op moeten kunnen reageren in plaats van te moeten wachten op toestemming van hogerop. Dat brengt het probleem met zich mee dat die 'gewone' instanties niet (altijd) weten met wat ze te maken hebben. Tony ging akkoord met de nieuwe regeling, omdat hij zelf niet meer kon omgaan met de persoonlijke tragedies van anderen die hij tegenkwam. Bovendien was hij ervan overtuigd dat die tragedies mede door de Avengers tot stand kwamen. Steve Rogers kon daarentegen wel overweg met de persoonlijkere kanten van het verhaal. Zo zegt hij in de film: "If someone dies on your watch, you don't give up." Steves keuze om het verdrag niet te ondertekenen komt voort uit zijn ideaal van het recht op een individuele keuze en eigenbehoud. Een ware patriottische ingesteldheid. Als zij zich als groep zouden overgeven aan de macht van een conglomeraat aan naties, verliezen ze hun recht om zélf te kiezen en voornamelijk de mogelijkheid om dingen te doen die in de ogen van mensen misschien niet altijd ethisch of gepast lijken, maar wel nodig zijn.

Ook als we de comics, en in het bijzonder Civil War, onder de loep houden, dan sta ik nog steeds volledig achter Captain America. In de strip is het probleem echter dat de instanties van de helden met hun bovennatuurlijke krachten verwachten dat ze zich komen melden en zich op die manier vrijwillig onder toezicht van de (Amerikaanse) staat plaatsen. Steve is echter wederom tegen dat idee. Ditmaal vindt hij het onrechtvaardig dat iedereen hun identiteit moet afgeven, waardoor mensen die 'anoniem' werken plots zichzelf, maar ook hun families in een eerder hachelijke situatie doen terechtkomen. Ik wil ook nog een spoiler meegeven over de comics: de mensen die de akkoorden ondertekenen slagen er uiteindelijk toch in om God's righteous man (lees: Captain America) een kogel door de kop te jagen. Wel, f*ck them! Dat recht hadden ze niet!

Als voorlaatste puntje moeten jullie misschien ook begrijpen waar mijn voorliefde voor Steve Rogers vandaan komt. Ik geef toe, ik heb enkel de films gezien en ben een grote Chris Evans fan, maar toch… Hij kwam als persoon van nergens en wou simpelweg alles doen om zijn land te beschermen. Hierbij probeert hij zich tijdens de Tweede Wereldoorlog tot drie keer toe (waarvan tweemaal op illegale wijze) bij de manschappen van het leger te voegen. Wanneer hem gevraagd wordt of hij nazi's wil doden, zegt hij dat hij niemand wilt doden, maar dat hij gewoon niet van pestkoppen houdt. Het experiment dat later volgde, veranderde hem uiteindelijk in de iets minder schuchtere human tank zoals we hem nu kennen.

Graag zou ik willen eindigen met een mooie anekdote over deze twee mannen die Marvel groot maakten en de Avengers op de kaart hebben gezet. In de eerste film waarin Steve en Tony samen voorkwamen, was er een discussie waarin Steve aan Stark het volgende vraagt: "Big man in a suit of armor, take that off and what are you?" Wat later voegt hij nog toe: "You're not the guy to make the sacrifice-play." Tony dient hem van antwoord en haalt grof uit: "You're a laboratory experiment, Rogers. Everything special about you came out of a bottle." En we weten allemaal hoe dat is geëindigd, toch? Tony offert zich uiteindelijk op, ongeacht de consequenties. Hierdoor redt hij het universum en bewijst dat Steve fout was. Steve bewijst daarentegen dat ook Tony het niet bij het rechte eind had. Hij toont dat hij niet alleen 'speciaal' is dankzij het serum, maar dat hij ook waardig genoeg is om Mjölnir (de hamer van Thor) te dragen en de bliksemgerelateerde krachten ervan te gebruiken.

Ik vind ze dus allebei geweldig, Steve net wat meer dan Tony. Ik wil ze vooral ook terugzien op het zilveren scherm. En al is Phase 4 misschien niet the most exciting part of Marvel, toch hoop ik Tony en/of Steve ooit terug te zien in What If (een toekomstige serie op Disney+) want een MCU zonder deze twee helden, is geen MCU meer.

Floris Ameel

Scientifically proven: THOR is the coolest Avenger

I'd like to think it's an issue of gravity and world-wide consequence, but I have sadly come to accept the fact that the argument surrounding the super-hero team, The Avengers, and which one of the six is the coolest, is just a debate that is limited to, proportionally speaking, a few geeks. To those geeks, however, it is indeed a matter of substance (and by "substance" I mean lengthy and heated late-night conversations involving thick glasses and vitamin chews). I aim, therefore, in this short essay, to put to rest that debate, so all the geeks can get some sleep. Using a logical process of elimination, as well as an empirical study of coolness, I will argue that Thor, the God of Thunder, is the coolest of the Avengers.

For the uninitiated, I offer a nutshell version: The Avengers, as they appear in the Marvel Comics film, are a team of super-heroes who protect everyone on Earth (but mostly America) from Bad Guys. Which means each one is pretty cool in his/her own way: Iron Man, first of all, though not super-human, has a suit "known as the Iron Man Armor, which grants him extraordinary strength, durability, flight capabilities and various on-board weaponry" (Marvelcomics.com). Secondly, Captain America who was once himself an ordinary geek, was given 'super-soldier serum' that "has enabled him to be more than human. [He] possesses remarkable strength, speed, agility…endurance, reflexes [and] regenerative capabilities" (ibid). The third on our list is Black Widow, who "though she has no superhuman powers… is an expert martial artist with a…scientific mind and interrogational skills" (Ibid). The fourth Avenger is Hawkeye, who "has no… superpowers but is the world's greatest marksman armed with a recurve bow" (Ibid). The fifth, rather green, Avenger is the Hulk, a "super powerful man-creature" (ibid). And finally, Thor, "the only Avenger who is non-human and one [of three Avengers] with genuine super powers...Thor [not only] wields a mystical war hammer [but] also has godlike strength, durability and agility" (ibid).

Having introduced the six avengers, I will now embark on the task of deducing who of these very cool heroes claims the superlative position. Although it pains me to disqualify Black Widow, as she's the only woman on the team, the first round of elimination can be based on whether or not the Avenger has a super-power. After all, it's their super-human powers that make super-heroes 'super,' and therefore cooler than mere humans. Iron Man is nothing without his armour; Hawkeye could easily be replaced by Robin Hood; and Black Widow, as much as I hate to say it, is just a bad-ass chick in a suit.

This leaves us with the three Avengers who do possess superpowers: Captain America, the Hulk, and Thor. Because it would be impossible to argue which superpower is best—because, when you get down to it, all of the powers only serve to make these men 'reallyfuckingstrong' (as opposed to just 'reallyreallystrong')—I will now turn to empirical studies of coolness conducted by a team of psychologists, led by Drs. Ian Handen and Ilan Dar-Nimrod (ironically, a name that suggests the very opposite of cool).

The psychologists, through a series of three studies involving over 1500 respondents, have identified traits that cause someone to be perceived as cool (Dar-Nimrod et al. 2012). The traits can be divided into physical attractiveness (words like "hot" were used by respondents), socially desirable behaviour, and somewhat paradoxically, rebellious behaviour (ibid, 177).

If the first category is physical attractiveness, we can immediately eliminate the Hulk. He might be ripped, but ladies and gentlemen, he's fugly. He's green for fuck's sake, and all he does is bellow like a bull as he breaks shit and subsequently throws it around. Thus, we are left with Captain America and Thor, who are both—let's face it— pretty hot.

If left entirely up to me, I'd chose Thor, based on his gorgeous flowing locks. But getting drooly over hairstyles is a pretty subjective thing. And this is a scientific argument. Thus, I turn instead to the second category in Dar-Nimrod et. al's study: Socially desirable behavior. This includes an array of factors that make a person cool: friendliness, sense of humour, confidence, trendiness, social awareness, self-sufficiency, and individuality (Dar-Nimrod et. al, 180).

Neither candidate displays behaviour that is particularly friendly. However, confidence, self-sufficiency and social awareness can be treated as givens for both, considering they have super-powers, and are protecting Earth (but mostly America). Thor might have the edge in this case, as he is protecting someone else's planet, while Captain America is only protecting his own planet (and mostly his own country). Other than that, they are pretty even. So this leaves us with sense of humour, and trendiness—a sub-class of which is fashion (ibid, 182).

Although both heroes have their humorous moments, neither one of them is knee-slapping funny. You wouldn't invite them to a party to liven it up, for example (even if you might invite them for eye-candy purposes). Thus, we are left only with fashion, or, Who-Has-the-Better-Suit.

Iron Man ridicules Both Captain America's and Thor's costumes: About Thor's flowing red cape, he asks, "Doth mother know thou weareth her drapes?" About the good Captain's shield, he asks "Where did you get this? At a flea market?" Captain America himself wonders if his garish stars-and-stripes suit isn't "a little dated". The definitive comment, however (definitive because it is the only positive comment on either suit in any of the films), is on Thor's outfit. It comes from Dr. Jane Foster, the scientist who finds and protects Thor when he falls to Earth. Upon seeing him in his godly get-up for the first time, she asks, "So, is this how you normally look?" Upon his reply of, "more or less," she quickly assesses, "It's a good look."

It is, indeed, a very good look. And, it gives Thor the edge on cool.

We can thus conclude, via a process of first eliminating Avengers members who don't have super-powers, and subsequently putting the remaining three through a rigourous appraisal based on Dar-Nimrod et al.'s empirical factors affecting coolness, that Thor is not only the only Avenger who is a deity, he is also the coolest.

Sleep tight, geeks.

Anonymous

Works Cited

Dar-Nimrod, Ilan, I. G. Hansen, T. Proulx, D. R. Lehman, B. P. Chapman, and P. R. Duberstein. "Coolness: An Empirical Investigation." *Journal of Individual Differences* 33.3 (2012): 175-185. Print."

The Avengers (team). *Marvel Movies.* N.p., n.d. Web. 23 Apr. 2014. <http://marvel-movies.wikia.com/wiki/The_Avengers_(team)

The Avengers (2012). Dir. Joss Whedon. Perf. Robert Downy Jr. Walt Disney Studios Home Entertainment, 2012. Film

DISCLAIMER:

The sexist and bigoted views expressed in this article are not views held by the original author. It was written to illustrate double-standards in bigotry.

JOKER

COLOURS OF INSANITY

Met een nieuwe Joker-film in de cinemazalen kon een artikel over iedereens favoriete antiheld natuurlijk niet uitblijven. Het populaire DC-personage staat al sinds de jaren veertig tegenover The Dark Knight, Batman. Door zijn psychopathische trekken en irrationele obsessie met het creëren van chaos vormt de Joker een geduchte en onvoorspelbare tegenstander. In deze recensie ga ik gedetailleerd in op Todd Philips' recente meesterwerk Joker. Hierbij duiken we in het verwarrende achtergrondverhaal en proberen we de man achter de glimlach te ontdekken. Vervolgens vermeld ik nog andere acteurs die de charismatische psychopaat op het zilveren scherm hebben vertolkt. Ik vergelijk ze een voor een met de performance van Joaquin Phoenix.

Mensen vinden deze film zo onmenselijk, omdat hij zo'n menselijk personage toont. We zien geen supercrimineel, we zien een man die simpelweg zelf zijn make-up aandoet.
– Emma Van de Velde

Het verhaal achter de Clown Prince of Crime

Het personage van de moordzuchtige clown kwam voor het eerst boven in 1940. Striptekenaars Bill Finger, Bob Kane en Jerry Robinson waren op zoek naar een nieuwe en geduchte antagonist voor hun versie van de Dark Knight. Hierbij is het belangrijk om het volgende te begrijpen: Batman wordt regelmatig "the greatest detective of all time" genoemd. Samen met personages als Sherlock Holmes, detective Morse en Hercule Poirot verschijnt hij hierdoor in de traditie van speurneuzen en onderzoekers. De superheld is een meester in deductief denken, hij is rationeel en rechtmatig van aard. De Joker vormt daarentegen zijn complete tegenpool: irrationeel en snakkend naar chaos en wanorde. Hij vermoordt, verbrandt en vernietigt voor zijn plezier, als afleiding.

Striptekenaar Bob Kane was de eerste om een ruwe schets van de clown te tekenen. Hij vond zijn inspiratie in niks meer dan een simpel spel kaarten. Hierdoor kreeg het personage een kleurrijke outfit. Hij werd afgebeeld als *trickster*, als een karakter dat zich afzet van de andere kaarten, een *individua*l. Daarnaast vond de tekenaar ook inspiratie in de film *The Man Who Laugh*s (1928). Daarin werd de protagonist afgebeeld als een lijkbleek figuur met een onnatuurlijke glimlach en een excentrieke ma-

nier van bewegen. Doet het een belletje rinkelen? De uiteindelijke creatie van Joker zag er zo uit: een gestoorde moordenaar met een speels karakter; een kleurrijk uiterlijk met groene haren, een witte huid en rode lippen; een lach die door merg en been gaat; en een obsessie voor Batman (en tegelijk een verlangen naar zijn onbeantwoorde liefde).

Deze figuur gaat gepaard met een veelal onduidelijk achtergrondverhaal. Acteur Heath Ledger, die een Oscar won voor zijn vertolking van de Joker, bracht een diverse en ambigue uitleg voor zijn littekens. Hierdoor kon de kijker nooit met zekerheid concluderen wat het echte verhaal was. De waarheid was voor hem en hem alleen.

Do you wanna know how I got these scars?
— Heath Ledger

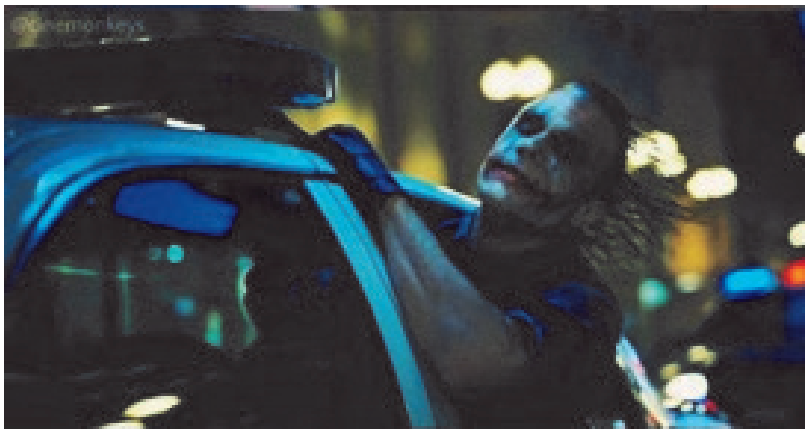

In films zoals *The Killing Joke* (met Mark Hamill) of *Batman* (met Jack Nicholson) krijgen we een duidelijker beeld van de clown. Het personage wordt vaak afgebeeld als een *struggling* stand-upcomedian die 'per ongeluk' in de criminaliteit belandt. In *The Killing Joke*, bijvoorbeeld, zien we een normale komiek die zijn hoogzwangere vrouw financieel probeert te ondersteunen. Het personage belandt pas in de vicieuze cirkel der criminaliteit wanneer hij zijn verloofde verliest. Bovendien wordt de protagonist als een versie van Jan Modaal voorgesteld: hij is niet gestoord of gek – dat komt pas later. Zowel in *The Killing Joke* als in *Batman* zien we een beeld van Joker ontstaan nadat hij in een vat vol zuur is gevallen. Dat gaat nog gepaard met een reeks van andere psychologische problemen.

In *Suicide Squad* wordt eenzelfde beeld van de Joker herhaald. Jared Leto kruipt in de huid van de *Harelquin of hate*, een van de clowns bijnamen. Hij manipuleert zijn vriendin en psychologe, dokter Quinzel, en zorgt ervoor dat ze zichzelf in de krankzinnigheid verliest. Samen vallen ze in hetzelfde vat met zuur, waardoor de vrome dokter transformeert in Harley Quinn, een vrouwelijke, eerder onderdanige versie van Joker.

Jokers obsessie met Batman volgt meestal op de val in het zuurvat. Wegens een of andere reden is de held ook aanwezig in de fabriek waar Joker zal ontstaan. In *Batman* (1989) viel de toekomstige *Prince of crime* pas in het vat na een worsteling met de vleermuisliefhebber. Je zou denken dat de superheld daardoor aan de oorsprong van zijn tegenstanders haat ligt, maar dat is niet het geval. Hun paden kruisten al heel wat vroeger toen Batman nog geen cape droeg. Bruce Wayne (het alter ego van Batman, nvdr.) verloor zijn ouders op jonge leeftijd. Ze worden voor zijn ogen vermoord in een steegje naast een theater na een mislukte overval. In *Batman* (1989) wordt de overvaller gespeeld door een jongere versie van Jack Nicholson, die later in de film de rol van Joker op zich zal nemen. Je zou dus kunnen argumenteren dat de Joker aan de oorsprong van de superheld lag (en niet vice versa).

Bovendien zal dit niet de laatste keer zijn dat Joker zich in het leven van de superheld zou men-

I like my past to be multiple Choice
- Mark Hamill

gen. Zo wordt hij gelinkt aan de moord op Jason Todd (een van de vele sidekicks van Batman). Joker is ook verantwoordelijk voor de verlamming van Barbara Gordon: de clown brak haar ruggenwervel toen hij haar probeerde te verkrachten. In een voormalig leven was zij Batmans trouwe kompaan Batgirl. Bovendien is zij de dochter van de politiedetective Jim Gordon. Na haar verkrachting belandde ze helaas in een rolstoel. Dat weerhield haar echter niet om Batman meermaals te helpen om de clown te stoppen.

Joker: een vernieuwend verhaal of een ode aan het verleden?

In Todd Philips' nieuwe film Joker zien we hoe Joaquin Phoenix een relatief nieuwe versie van het personage naar voren schuift. Ten eerste krijgt hij voor het eerst in jaren een echte naam, namelijk Arthur Fleck. De Joker wordt opeens voorgesteld als een mens en dat zijn we niet gewend. Het personage wordt bovendien niet gepresenteerd als een speelse psychopaat, maar als een gewone man met mentale problemen. Hier zien we verwijzingen naar een film als *The Killing Joke* (cf. supra) waarbij een round character wordt geïntroduceerd om een uitgebreid achtergrondverhaal op te stellen.

Een round character kent heel wat evolutie in het verhaal. Dat aspect ontbreekt hier zeker niet. In het begin van de film wordt Arthur voorgesteld als een ziek en verlegen moederskindje. Hij draagt zorg voor zijn oude dementerende moeder, die hem bij zijn bijnaam Happy noemt. Ietwat ironisch als je het mij vraagt, aangezien het al snel duidelijk wordt dat Arthur lijdt aan depressieverschijnselen. Daarenboven vertoont Phoenix' personage nog andere symptomen, zoals oncontroleerbare lachuitbarstingen en hallucinaties.

Naast zijn aandoening heeft de toekomstige Joker ook andere (vooral familiale) problemen. Zijn vader heeft hij nooit gekend, want die heeft hem op jonge leeftijd verlaten. Dat aspect vormt een belangrijk motief in het verhaal. Indirect is de protagonist steeds op zoek naar (vaderlijke) affectie en waardering. Zo werkt Arthur aanvankelijk als reclameclown in de straten van Gotham City. Hij droomt er echter van om het ooit te schoppen tot stand-upcomedian of deelnemer van talkshows, zoals de Murray Show. Daar hoopt hij de appreciatie krijgen die hij denkt te verdienen. Hij zoekt die appreciatie ook bij nevenpersonages, waaronder Thomas Wayne, de vader van Batman, en Murray, de host van de Murray Show.

All I have are negative thoughts.
— Joaquin Phoenix

I used to think that life was a tragedy. But now I realize…
It's a comedy!
— Joaquin Phoenix

Al snel beseft Arthur dat hij nooit het gevoel van affectie zal ervaren, laat staan dat hij het überhaupt in een stad als Gotham vinden kan. Er is namelijk een grote kloof tussen arm en rijk wat leidt tot een heleboel vooroordelen, een individualisering in het gedachtegoed van de bevolking, etc. De rijken in de samenleving negeren figuren zoals Arthur, ze lachen hem uit of pesten hem. Aanvankelijk lijkt hij dat alles te verdragen: hij verzorgt zijn wonden zowel fysiek als mentaal en gaat door met zijn leven. Maar dan gebeurt het, zo maar, uit het niets… Zijn psychologe kan hem omwille van financiële redenen niet langer ontvangen. Arthur verliest namelijk zijn job na een incident in het kinderziekenhuis waar hij als clown ging optreden. Gevolg: de rijke bevolking drijft met hem de spot. *Krak! Snap!* Arthur haalt een wapen tevoorschijn en doodt drie mensen. De eens normale man wordt plots een moordenaar.

Het nieuws verspreidt zich snel: de rijken eisen politiebescherming, terwijl de armen hem aanschouwen als een held, iemand die het opneemt voor hun rechten. Arthur wordt een held. Hij krijgt eindelijk het applaus waar hij zo van droomde. Door de onverwachte appreciatie wordt Arthur een dapper personage: hij accepteert eindelijk wie hij is en omarmt de bloedstollende lachuitbarstingen. Hij wordt de Joker.

De evolutie van dit round character wordt ook aan de hand van verschillende motieven duidelijk gemaakt. Zo zien we hem aan het begin van het verhaal een trap oplopen. Zijn schouders zijn gebogen, de kleuren in het shot zijn donker en grijs. Naar het einde van het verhaal toe zien we hoe dit shot zichzelf herhaald. Felle kleuren worden deze keer gehanteerd, zijn rug is kaarsrecht en de kijker ziet de Joker voor de eerste keer in vol ornaat (i.e. met kostuum en make-up).

You ever dance with the Devil in the pale moonlight?
— Jack Nicholson

Todd Philips' werk wordt vernieuwend genoemd, aangezien hij een origineel personage ten tonele brengt zonder de oorspronkelijke bronnen te vergeten. Zo kunnen we concluderen dat Philips en Phoenix erin geslaagd zijn om een verfrissende wind in de geschiedenis van de Jokers te laten plaatsvinden. Deze uitspraak moet echter ook genuanceerd worden. Philips inspireert zich duidelijk op films als *The Killing Joke* en *The Dark Knight.* Hij houdt namelijk rekening met het verwarrende en mysterieuze verleden van het personage: hij toont een gewone man die gek wordt in een onmogelijke maatschappij. Bovendien haalt de regisseur ook *plotlines* uit een minder bekende film zoals *The Dark Knight Returns* door een karakter (hier bv. de talkshowhost Murray) te introduceren en uiteindelijk ook te laten sterven.

De film eindigt met een scène die alles op z'n kop zet. De zin "You wouldn't get it!" maakt duidelijk aan de kijker dat het verhaal alle kanten op kan gaan. De Joker, een onbetrouwbare verteller, is immers de schrijver van het verhaal. Misschien speelde het hele verhaal zich wel af in het hoofd van Arthur Fleck of misschien is alles daadwerkelijk gebeurd. We kunnen het niet met zekerheid zeggen. Dat is pas een cliffhanger!

Flor Roesbeke

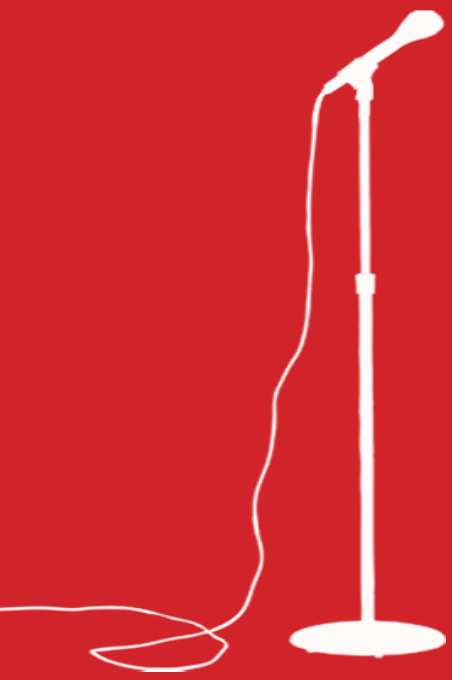

nterview

Helden van de Keuken

Op een doordeweekse dag, wandel je door onze geliefde Blandijn. Je bent alweer veel te vroeg moeten opstaan voor een les die begint om 8u30. Er was geen tijd om boterhammen te smeren en geld voor een veel te dure maaltijd in een of andere etablissement heb je al zeker niet. Maar gelukkig heeft onze eigenste faculteit een prachtig plekje waar je kan chillen en waar je bovendien ook nog eens geweldig lekkere broodjes kan verkrijgen voor een spotprijs. Ik heb het over de cafetaria. Nog een reden waarom deze plek zo geliefd is, zijn onze prachtige cafetariavrouwen. Dankzij Dilemma kreeg ik de kans om deze helden, Carine, Wendy en Velika, te interviewen. Carine is de algemeen verantwoordelijke van de cafetaria; Wendy is een vaste werkneemster en daarbij ook de rechterhand van onze eerstgenoemde heldin. Daarnaast werken er ook nog heel wat jobstudenten.

Wordt er veel gewerkt met jobstudenten?

Ja, vroeger werkte er hier bijna iedere middag een andere jobstudent. Tegenwoordig hebben we hier iemand rondlopen die dit jaar niet veel moet werken voor haar studies . Bovendien werkt zij hier niet alleen graag, maar ook goed. Ze komt nu 's morgens helpen. Sinds vorig jaar werken we op vraag van de UGent met een buffersysteem in de vorm van een open frigo waar reeds broodjes in voorverpakt liggen. De bedoeling daarvan was om de capaciteit te verhogen en de wachtrijen in te korten. Doordat deze broodjes al in de ochtend gemaakt moeten worden, is een vaste jobstudent des te handiger. Een jobstudent kan zich altijd aanmelden via de jobdienst op de Sint-Pietersnieuwstraat. Al moet daarbij gezegd worden dat deze deze binnenkort verhuist naar het nieuwe bijgebouw aan de Brug.

> Ik moet wel toevoegen dat ik het wat vervelend vind dat mensen geen broodjes lijken te willen nemen uit de open koelkast omdat ze denken dat die niet vers genoeg zijn. Dat is niet zo. Wij maken de hele tijd broodjes en vullen voortdurend die koelkast aan.

De meeste studenten noemen jullie de "cafetariadames of -vrouwen", maar wat is eigenlijk jullie officiële titel?

Officieel gezien ben ik distributiemedewerker, maar dat klinkt niet zo vlot in de oren. Zelf beschrijf ik mijn job liever als volgt: "mijn studentjes eten geven door broodjes te smeren."

Hoe ziet een gemiddelde werkdag eruit voor jullie?

Wij starten om 7u. Wij zijn hier dan met de poetsvrouwen en de hervullers van het koffieapparaat. Op dat moment is het hier nog zeer rustig en stil, maar we schieten al snel in actie. Bijna alles wat hier gebeurt doen we zelf. Er is een heel divers takenpakket; wij plaatsen bestellingen voor nieuwe ingrediënten, kuisen de groenten en bakken de broodjes.

Er komt dus wel wat meer bij kijken dan enkel broodjes smeren. Wat gebeurt er als die bestellingen in de namiddag niet zijn doorgegeven? Is er de dag nadien dan geen eten?

Ja dat klopt, maar we kunnen de bestellingen wel doorheen onze shift doen. Denk bijvoorbeeld aan momenten waarbij het iets rustiger is. Dat is ook een voordeel van met drie medewerkers te werken. Elke cafetaria heeft een leidinggevende en een rechterhand en wij krijgen daar ook nog eens een jobstudent bij. Op die manier kunnen wij de taken optimaal verdelen.

Hoe druk is onze cafetaria in vergelijking met andere?

Wij zijn de op één na drukste cafetaria. Hierbij worden we net na het UZ geklasseerd. Maar op zich telt die cafetaria in het UZ niet helemaal mee. Zo hebben ze, naast studenten en academisch personeel, ook een verschillend doelpubliek. Zij worden bezocht door andere dokters, verplegers, verzorgers, etc. In dat opzicht kan de cafetaria van de Blandijn toch gezien worden als de drukste cafetaria van Gent!

Hier komen bovendien echt veel toffe mensen. Je kan echt aan de klanten merken in welke cafetaria je staat. In de Blandijn is de sfeer heel los; iedereen is vriendelijk en dan is het al eens leuk om een babbeltje te slaan.

Ikzelf studeer sinds dit jaar niet meer aan deze faculteit. Ik kom hier echter wel elke dag omdat ik hier zo graag ben. Ik ben verknocht aan dit gebouw. Het is misschien niet de mooiste plek, maar de sfeer vanbinnen is echt geweldig.

Dat klopt. Je ziet dat ook aan de koffiecorner. Er

zijn altijd mensen die daar zitten te leren, te werken of vergaderen. Je merkt ook dat wij door die studenten worden geapprecieerd. Boven ons bureau hangen bijvoorbeeld tientallen bedankingskaartjes die we doorheen de jaren van studenten hebben gekregen. Ooit kregen we zelfs een fles wijn van een afgestudeerde student, omdat we zo goed voor hem hadden gezorgd. Het is leuk om die bedankingen te krijgen.

Als je de Blandijn buitenstapt, zijn er natuurlijk nog een aantal broodjeszaken in de directe nabijheid. Kan een vast en vriendelijk gezicht daarbij het verschil maken?

Dat is zeker het geval. Zo zijn wij zelf toch ook. Als wij ergens naartoe gaan waar ze ons vriendelijk en al lachend begroeten, hebben we de neiging om daar sneller terug te keren. Het is ook maar een kleintje om vriendelijk te zijn, aangezien we zo veel meer terugkrijgen van de studenten.

Vriendelijkheid kost jullie geen moeite dus. Hoe zijn jullie eigenlijk in onze cafetaria terechtgekomen?

Ik (Carine) ben eerst 23 jaar zelfstandig geweest. Ik had een broodjeszaak aan het UZ. Maar zelfstandig zijn is niet altijd even evident en het vraagt veel van een mens. Toen ze iemand zochten als verantwoordelijke voor de cafetaria in de Ledeganck, heb ik daar een tijdje gestaan. Nadien ben ik hier (in de Blandijn) verantwoordelijke geworden.

Ik (Wendy) heb een beetje van alles gedaan. Ik ben zorgkundige geweest maar omwille van fysieke moeilijkheden met mijn nek gestopt. De tante van mijn vriend was verantwoordelijk aan de campus Psychologie. Dankzij haar heb ik even in het UZ kunnen staan. Nadien ben ik beginnen vlinderen en nu zit ik hier.

Wat vinden jullie zelf de grootste troef en/of minpunten van de job?

De minpunten zijn de zaken waar wij zelf niks aan kunnen doen. Als leveringen niet op tijd aankomen bijvoorbeeld; of als we minder goede jobstudenten krijgen. De vroege uren zien we zelf niet als iets negatief. In tegendeel, daardoor zijn we vaak rond 15:15 al thuis.

De grootste troef zijn de klanten en de afwisseling. Er is een merkbaar verschil tussen de eerste en latere weken van het semester. Veel mensen haken af na een paar weken. Dat voel je al in week 6.

Misschien nog een finale vraag: Wat is jullie favoriete broodje?

(Beide dames lachen bij het horen van deze vraag.) Eigenlijk mogen we dat niet zeggen, maar we maken onze eigen creaties. Wat ik (Wendy) graag eet is een broodje Toscane maar dan met geitenkaas of met een extra slaatje. Als ik (Carine) eentje moet kiezen is het een broodje met boter en parmaham, eventueel met een soepje erbij.

> We weten dat sommigen denken dat wij "maar" broodjes smeren, maar er komt veel meer bij kijken. Wij maken zo'n 300 à 400 broodjes per dag en dan is het smeren ervan het makkelijkste. De voorbereiding die erbij komt is veel lastiger.

Het leven wordt gevuld met een diverse hoeveelheid superhelden. Je vindt ze niet alleen terug in films of stripboeken. Nee, ze kunnen ook recht voor je neus staan. Ze smeren je broodjes, luisteren naar je verhalen en brengen een lach op je gezicht. Zij zijn de echte helden. Ze doen het uit de goedheid van hun hart, zonder er erkenning voor te vragen. Cafetariamedewerkers, schoonmakers, portiers: het zijn de helden zonder maillots, en zonder superkrachten. Vergeet dat niet, beste filologen.

Sergio Ruysseveldt en Tijmen Van Loo

advertentie

Pizza Hut
Maldegem

advertentie

SPEAKER'S CORNER

IS MIJN BLOED OOK HELDIG?

Weer een gebouw beklad met verf, dacht ik toen ik in juni door de Sint-Pietersnieuwstraat fietste. Nog geen maand ervoor werd de gevel van café De Hoeve gevandaliseerd na een speech van Dries Van Langenhove en Tom Van Grieken. Ze werd heldhaftig herschilderd door eerstgenoemde – weliswaar in een ander rood dan de cafégevel. Nu werd het donorcentrum van het Rode Kruis met rode verf en graffiti beklad door een onbekende groep transgenderactivisten met als opschrift "Hier ons bloed dat je niet wil". Bloed van transgenders wordt namelijk geweigerd omdat er nog geen wetenschappelijke consensus is over de veiligheid van hun bloed. Dit soort acties roepen enkele vragen op. De belangrijkste daarvan is niet eens waarom bepaalde groepen (deels) geweigerd worden om bloed te doneren: daar bestaan nu wel genoeg studies en lopende debatten over. Zo'n vraag is wel of deze vorm van activisme wel gelegitimeerd is? En hoe wegen de vandalen hiermee op de media en op het beleid? En waar gaat dit nog over?

Het is een lineair verhaaltje: je denkt in een geheime groep na over een actie, gaat dan over tot de bekladding van een gebouw en hoopt dan op enige media-aandacht en positieve gevolgen voor het doel waarvoor je de actie hebt opgezet. Een dag later sta je in de krant en drink je er eentje op. Helaas is dit slechts een perspectief. Rita die 's ochtends naar het werk moet en geschokt ziet dat dat haar werkplek is gevandaliseerd, heeft op dat moment nog geen idee wie het heeft gedaan en zucht al over de gedachte dat de hele boel opruimen geld en moeite zal kosten.

Aan de ene kant is het recht op bloed geven een prachtig symbool. Geen (indirect) leven mogen geven, kan klinken als een existentiële aanslag, maar aan de andere kant is bloed geven ook maar een recht, een extra dingetje dat je om de zoveel tijd op verplaatsing mag doen.

Homoseksuelen zijn een andere groep die vaker in het nieuws komt door uitsluiting. Waar minder over nagedacht wordt, zijn bijvoorbeeld vrouwen die seks hebben met biseksuele mensen. Voor deze twee groepen gelden echter dezelfde uitsluitingsperiodes als het over seksueel contact en bloeddonaties gaat en dan is de discriminatiediscussie snel afgelopen. Het enige waar het Rode Kruis aan kan werken, is een meer geïndividualiseerde benadering van mogelijke bloeddonoren.

Voor de groep waar het hier vooral over gaat, werkt het Rode Kruis samen met het Transgender Infopunt. Beide groepen informeren en adviseren elkaar. Dat deftig onderzoek tijd nodig heeft, moet iedereen maar aanvaarden. Maar met de bekladding van het donorcentrum hebben de vandalen de belangen van de transgendergemeenschap onbedachtzaam in de voet geschoten. Naast het simpelweg illegale bekladden is het extreem ondemocratisch dat een (*snowflake*-)groepje transgenders kan beslissen over de leidende opinies en bijbehorende media-aandacht over hun gemeenschap. Geen impact op het beleid, eventjes in het nieuws en een domper voor de transgendergemeenschap: missie gefaald.

"You don't want our blood", huh? I don't want your sabotage. Crimineel bloed is nooit held(haft)ig.

PS: Vanaf 4 november kunnen mensen met veilige democratische waarden en veilig bloed het hunne doneren aan het Rode Kruis bij de actie Bloedserieus in het UFO.

Youness Iken

Is het een vogel? Is het een vliegtuig?

Nee, dat is het niet. Het is een plasje kots. Een van de vele die we deze avond al voorbij strompelden. Mijn vriend is er ietwat erger aan toe dan ik, maar slaagt er desondanks in om, met behulp van willekeurige elementen uit het nachtelijke straatbeeld, mezelf inbegrepen, overeind te blijven. Ik stap scheef doch vastberaden verder, mijn ontnuchterende brein zich bewust wordend van mijn omgeving. We bevinden ons op het Sint-Pietersplein. Achter ons ligt het rumoerige vermaak van de Overpoort, voor ons bevindt zich de relatieve rust van mijn kot. Het plein ligt als een bufferzone tussen de twee in, een niemandsland tussen vertier en vrede. De Sint-Pietersabdij overschaduwt het plein als een monoliet van antieke zedigheid, een laatste bastion aan verworpen waarden. Verontwaardigd kijkt zij neer op de studenten die zich zoekend naar amusement of een slaapplaats een weg banen door deze limbo.

"Hosanna in den Hoge, mijn maag ligt overhoop."

Ik hoor iemand kokhalzen. Mijn vriend staat gehurkt te wachten op de spasmen die zijn maaginhoud de wijde wereld insturen. Die laatste fles appeljenever was er kennelijk te veel aan.

En den Heere God gebood den mens: "Van alle bomen in deze hof zult gij vrijelijk eten, maar begin verdomme niet met sterke drank te mixen want als ge kotst, steek ik u buiten."

Na een wazige wandeling lig ik in bed. Er heerst volledige stilte op het zoemende geluid van de koelkast na. Haar monotone spinnen wordt plots onderbroken door een andere klank. Ik steek het licht aan.

Het is een plasje kots.

In een Dilemma die voornamelijk focust op grotesk heroïsme, zoals stripboekhelden in spandexpakjes en brandweermannen die mindervalide katjes uit bomen redden, leek het me leuk om eens een vaak vergeten soort held in de spotlights te zetten. Gewone mensen die gewone dingen doen uit vriendschap en liefde, met in het bijzonder de mensen die je helpen om thuis te geraken wanneer je daar na een zatte avond zelf niet meer toe in staat bent. Bij deze roep ik iedereen dus op om deze onderbelichtte altruïsten eens in de bloemetjes te zetten. Trakteer ze dus gerust op een pintje… Of twee... Of drie… Tot ze zodanig van de wereld zijn dat jij hen naar huis moet brengen en jullie quitte staan.

Victor Ysebaert

Ode aan mijn allereerste heldin

Er zijn zo van die verhalen uit je kindertijd die je voor de rest van je leven meedraagt, die je gevormd hebben tot de persoon die je vandaag bent. Zo herinner ik mij een paar boeken, televisieseries en films zoals Kulderzipken, Pluk van de Petteflet, de zeemeerminnen van H2O … waar ik vandaag de dag stiekem nog altijd enorm van houd.

Een verhaal steekt er voor mij met kop en schouders bovenuit: *Matilda* van Roald Dahl. Niet lang nadat ik had leren lezen, kreeg ik dit boek cadeau van mijn ouders. Enthousiast als ik was, aangezien ik net het coolste geschenk óóit had gekregen, kon ik die avond niet snel genoeg in bed kruipen om aan een onwaarschijnlijk avontuur te beginnen. Ik sloeg het boekje open en werd in een wereld gezogen waar vriendschap, boeken en boeken over vriendschap centraal stonden.

Matilda groeide op als buitenbeentje in een voor de rest ellendig gezin. Ze ging naar een school die praktisch geleid werd door een dictator. Toch stond het jonge meisje sterk genoeg in haar schoenen om met dit alles om te kunnen omgaan. Dit deed ze onder andere door veel boeken te verslinden. Ze ontwikkelde al snel een band met de andere buitenbeentjes van haar klas en in het bijzonder met haar juf, die meteen inzag wat voor intelligentie Matilda bezat. Die intelligentie uitte zich in kleine details. Zo kon het hoofdpersonage al lezen toen ze amper drie jaar oud was. Maar ook in grotere verhaalplots kon je haar intelligentie terugvinden. Het meisje bezit namelijk de kracht van telekinese, een leuk extraatje dat ze had ontwikkeld door haar vroegtijdige hoogbegaafdheid.

HOE GEWELDIG IS DIT KIND?!

Als kind was het mijn droom om zoals Matilda te worden. Hoe vaak ik dan ook niet intens naar voorwerpen heb zitten staren in de hoop dat ze ooit zouden bewegen. Daarnaast werd ik ook geïntrigeerd door heel wat van haar karakteristieke eigenschappen. Matilda wordt gekenmerkt door haar zelfstandigheid, volwassenheid, warmte, tederheid en – uiteraard – door haar liefde voor boeken. Mijn enthousiasme voor literatuur werd dan ook mede gevoed door een personage, zoals Matilda. Hiervoor ben ik haar (en de auteur Roald Dahl) enorm dankbaar. Ze wisten beiden iets aan te wakkeren dat reeds in mij zat verscholen, maar nog nooit eerder was geuit.

De belangrijkste les die ik heb meegenomen uit dit verhaal, is de invloed die boeken over vriendschap kunnen hebben. Hoe je soms uit eenvoudig lijkende dingen, zo veel kracht kan halen. Koester deze dingen!

Hanne Naert

FI
LO
LOGI
CA

Woorden! & DADEN?

Hoeraaaaaa! Kerstmis is weer in aantocht. Haal die kerstmutsen, kerstbomen en glühwein maar al boven. Maar… kerst betekent natuurlijk ook dat het weer tijd is voor de door StuBru georganiseerde solidariteitsactie *De Warmste Week*. Naar jaarlijkse gewoonte organiseert onze studentenvereniging Filologica een **benefietavond** waarin we onze gedeelde liefde voor (gesproken) woord, muziek en andere kunstvormen samenbrengen om zo ons steentje bij te dragen voor de maatschappij. Hoe gaan we precies te werk? Wel, we laten verschillende al dan niet bekende artiesten de revue passeren en geven hen de kans om hun passie met ons te delen.

Wat kan jij doen?

Geniet gewoon van een avond vol **poëzie, poetryslam, akoestische muziek en nog zoveel meer**. De opbrengst van de activiteit gaat rechtstreeks naar een goed doel. Dit jaar gaat Woorden & Daden door op **19 november** in de zuilenzaal van het **Geuzenhuis**. En het goede doel waar we ons dit jaar voor inzetten, is TAJO, het talentatelier voor jongeren in Gent. Wil je graag meer over de visie en de projecten van TAJO te weten komen, lees dan zeker en vast eens onderstaand interview. Je kan ook eens kijken op de informatiekanalen van TAJO zelf. TAJO beschikt namelijk over een website (https://tajo.be) die continu geüpdatet wordt met foto's, nieuws en getuigenissen van jongeren. Daarnaast hebben ze ook een Facebook- en Instagrampagina aangemaakt waarop ze onder meer foto's van de ateliers posten. Neem zeker eens een kijkje!

Hoe kan je steunen?

Je kan je toegangsticket online kopen via de link in het evenement op Facebook of gewoon eens langskomen tijdens de permanenties (elke weekdag tussen 11u en 14u30) van Filologica in de kelder van de Blandijnberg. Studenten betalen voor een ticket 6 euro en voor niet-studenten bedraagt de prijs 8 euro. Voor wie de avond zelf niet aanwezig kan zijn of wie extra wil steunen, kan altijd een steunticket vragen om zo zijn vrije bijdrage aan het goede doel te schenken. Uiteraard is iedereen van harte welkom en we hopen jullie talrijk te mogen verwelkomen!

Interview met TAJO

Vertel eens: wie bent u en wat is uw functie bij TAJO?

Ik ben Claudia, ik ben fysicus van opleiding en heb zeven jaar gewerkt aan de universiteit waar ik me voornamelijk met wetenschappelijk onderzoek bezighield. Daarna ben ik naar de ondernemingswereld getrokken om een hr-opleiding te volgen, voornamelijk om mijn talentontwikkeling en developmentskills te versterken. Tijdens mijn carrière heb ik me altijd gefocust op talentontwikkeling, omdat ik sterk geloofde in de kracht van mensen en het belang om van daaruit te vertrekken. Vorig jaar ben ik dan in contact gekomen met Luc De Bruyckere die nog iemand zocht om TAJO mee op te starten. Er was meteen een klik tussen ons. Wanneer hij vroeg of ik hem daarbij wilde helpen, heb ik meteen mijn job als hr-directeur stopgezet. En zo geschiedde: vanaf 1 januari 2019 ben ik fulltime aan de slag bij TAJO.

Wat zijn we en waarmee houden we ons nu precies bezig? We zijn een autonome vzw en krijgen daarom geen subsidies. We hebben daar bewust voor gekozen, omdat we snel iets op de markt wilden brengen, iets dat louter op onze visie gebaseerd was. Dat is nu ook gelukt, want we zijn eind september officieel van start gegaan.

Het kapitaal dat we voor de opstart gebruikten, was dus puur privé-kapitaal. We werven fondsen bij bedrijven en particulieren. Daarnaast krijgen we geld binnen via kleinere acties voor de Warmste Week, waaronder ook jullie evenement Woorden & Daden valt.

Hoe ziet jullie doelgroep eruit?

We richten ons voornamelijk op jongeren van het vijfde en zesde leerjaar lager onderwijs en van het eerste middelbaar. Dat is een interessante leeftijdsgroep, want op die leeftijd ben je het meest nieuwsgierig. Als je dat kunt triggeren door ze kritisch te leren kijken en denken, zullen ze die feeling nooit meer verliezen.

Waar haalden jullie je inspiratie voor het oprichten van TAJO?

We hebben de werking van TAJO gebaseerd op een model dat is uitgevonden door de Nederlandse pedagoge Heleen Terwijn. In Nederland heet dat model de “IMC-weekendschool”. Later is het dan overgenomen in Brussel onder de naam TADA. En zo is het uiteindelijk tot bij ons geraakt.

Wat is jullie visie? Wat willen jullie bereiken met TAJO?

Wij hebben twee grote pijlers. In eerste instantie willen we jongeren uit kwetsbare situaties een brede kijk geven op wat er allemaal gebeurt in de

wereld. Daarnaast richten we ons op het stimuleren van hun zelfkennis en zelfvertrouwen. De jongeren hebben vaak een negatief zelfbeeld doordat ze niet over een stimulerende omgeving rond zich beschikken. Ze hebben wel bepaalde ambities, maar hebben niet het zelfvertrouwen om de juiste keuzes te maken die nodig zijn om die ambities te realiseren. Bij TAJO proberen we hen dat zelfvertrouwen te geven door hen te motiveren en complimentjes te geven.

Wat doen jullie concreet om jullie doelen te bereiken?

We organiseren ervaringsateliers die op zaterdagen – in totaal een 30-tal per jaar – doorgaan en dat gedurende drie jaar. Elke week organiseren we vier verschillende ateliers waarin we werken rond een bepaald thema. Dit kan gaan van taal en cultuur tot wetenschappen, recht, politiek of welzijnszorg. De ateliers worden gegeven door gastdocenten.

Die gastdocenten zijn vrijwilligers die aan de ene kant een expert zijn in hun vakgebied. Aan de andere kant hebben ze een passie voor hun vak en zijn ze bereid om die passie met de jongeren te delen. Op die manier bouwen de jongeren een breed netwerk van verschillende soorten kennis op, waardoor ze beter voorbereid zijn om een stap in hun leven te kunnen zetten. In de ateliers proberen we namelijk verschillende vaardigheden te stimuleren die nuttig zullen zijn in eender welk beroep. We zetten in op onder andere kritisch en creatief denken en informatieve en digitale vaardigheden.

Na die drie jaar worden de jongeren alumni, terwijl de ondersteuning en het netwerk blijven voortduren. Ze kunnen bij ons blijven meewerken als rolmodel en we organiseren ook nog een aantal masterclasses. Op die manier blijven de jongeren hun netwerk verder uitbreiden en kunnen ze met hun vriendengroep in contact blijven.

Hoe besteden jullie het geld dat via benefietavonds of acties binnenkomt? En wat kunnen wij voor jullie betekenen met onze benefietavond Woorden & Daden?

De stelregel is dat elke euro die we krijgen naar onze jongeren moet gaan. Een groot deel van het nodige geld gaat naar loonkosten. Je hebt het vaste loon van de educatieve coördinatoren die de ateliers organiseren en op zoek gaan naar de gastdocenten (ambitie van een 1400-tal per jaar). Voorlopig zijn er slechts twee personen die deze job uitvoeren, maar voor elke klas die erbij komt, hebben we een extra educatieve coördinator nodig. Ook de nodige infrastructuur – inclusief IT, telefonie en netwerk – vraagt om een pak geld.

Daarnaast is er ook veel geld nodig voor administratieve zaken. Verzekeringen (voor de jongeren en de gastdocenten) zijn bijvoorbeeld erg duur. We hebben ook veel educatief materiaal nodig. Dat kan gaan van creatief tot technologische materiaal zoals computers en tablets. En tot slot hebben we nog geld voor communicatie nodig, zodat we onder andere informatieve foldertjes voor de ouders kunnen ontwikkelen.

We werken drie à vier zaterdagen rond hetzelfde thema en de laatste zaterdag gaan we dan op excursie. Daarvoor moeten we de busreis naar de locatie betalen. Voor het thema 'technologie en innovatie' gaan we bijvoorbeeld naar Wetteren om het Orsi, het opleidingscentrum voor medische robots, te bezoeken.

Marlies Vervoort en Tijmen Van Loo

Filologica
Presents:

WOORDEN & DADEN

Benefiet ten voordele van Tajo

Studenten €6
Niet-studenten €8

Uur
19/11 - 20u

Locatie
Geuzenhuis (Zuilenzaal)

Vrije bijdrage welkom

Met de steun van:

Activiteiten

DINSDAG 12/11 Eetweek **Themafuif @Porters**	**WOENSDAG 13/11** Eetweek Pokeravond@Amber Workshop: Teach for Belgium	**VRIJDAG 15/11** Koningsdag Stadsbezoek Mechelen
MAANDAG 18/11 Eetactiviteit @Blandijn	**DINSDAG 19/11** Woorden & Daden @Geuzenhuis	**DONDERDAG 21/11** Upperdare @Trabla
MAANDAG 25/11 **Themacantus @Delta**	**DINSDAG 26/11** Filolopica	**WOENSDAG 27/11** Dictee @ Blandijn
DONDERDAG 28/11 Filo gaat schaatsen @Kristalijn	**VRIJDAG 29/11** Ereledenavond	**WOENSDAG 4/12** Zwemmarathon
MAANDAG 9/12 Filo goes kerstmarkt	**WOENSDAG 11/12** Massacantus	**DONDERDAG 12/12** IFK badminton

Filologica's

fotoboek

Een vleug

JULIE: HET BESTAAN EN WEZEN

Verdenk mij niet van kerkhofpraat
*Bher-a-n-ti weerklinkt het dinsdagavond
Maar jij weet dat het *bher-i-s is.
In jouw schoenen staan
Mensen van epische proportie
Gerstenat doorweekt je
Maar weet ook
Dat verbaast me niet
Jij verbaast me niet
Jij bént.

KAAT OF DE EMANCIPATIE VAN GALACTISCHE KOFFIEBONEN

Ik staar door de quantumleegte
van het heelal
Een dwergplaneet verbergt de
Baan waar je ook
Ik zie een quasoer
Een eindeloze luchtspiraal
Uit je ogen schijnen
Zwarte gaten, supermassief
Een woord weerklinkt stil
“Eindelijk”

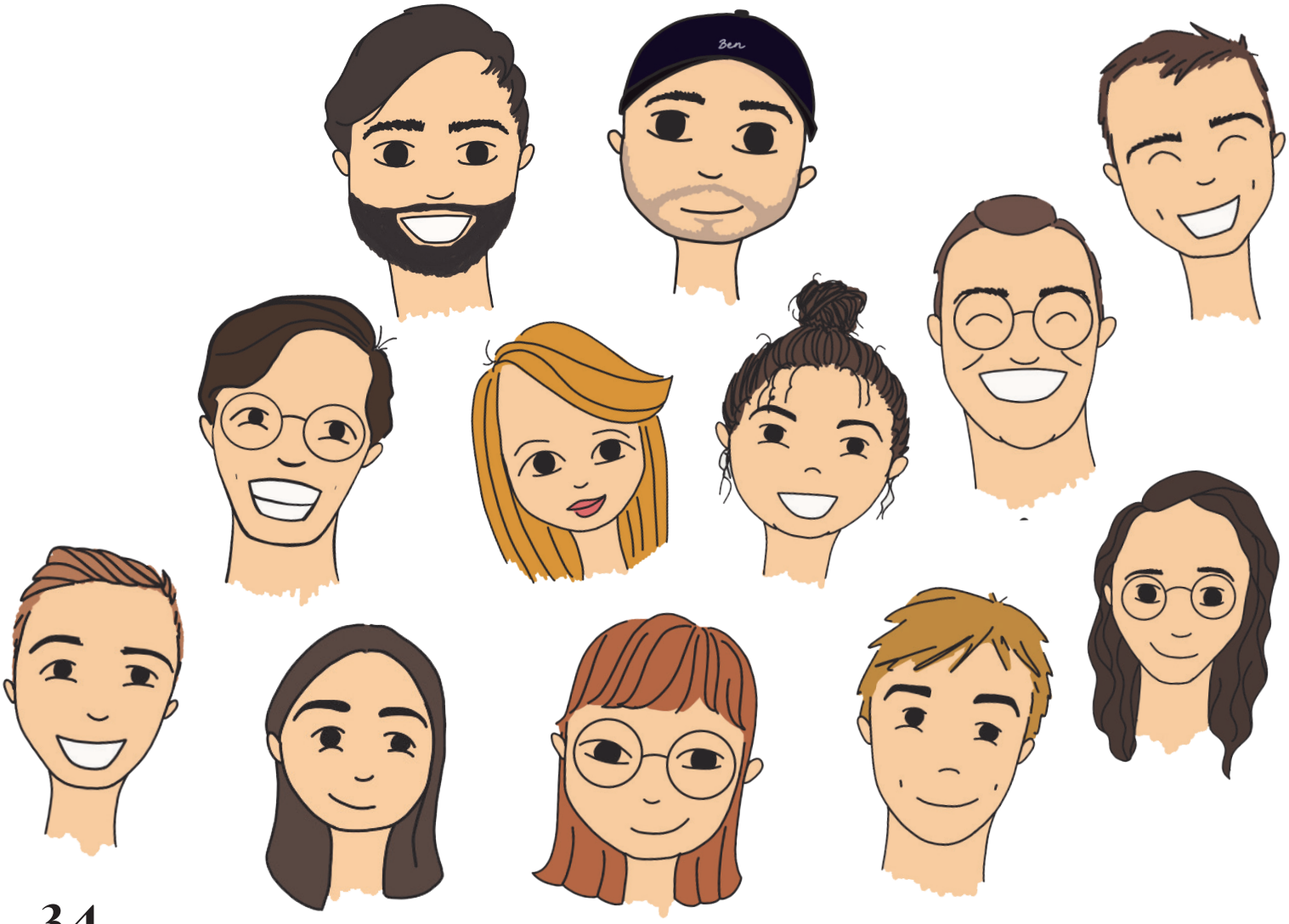

je poëzie

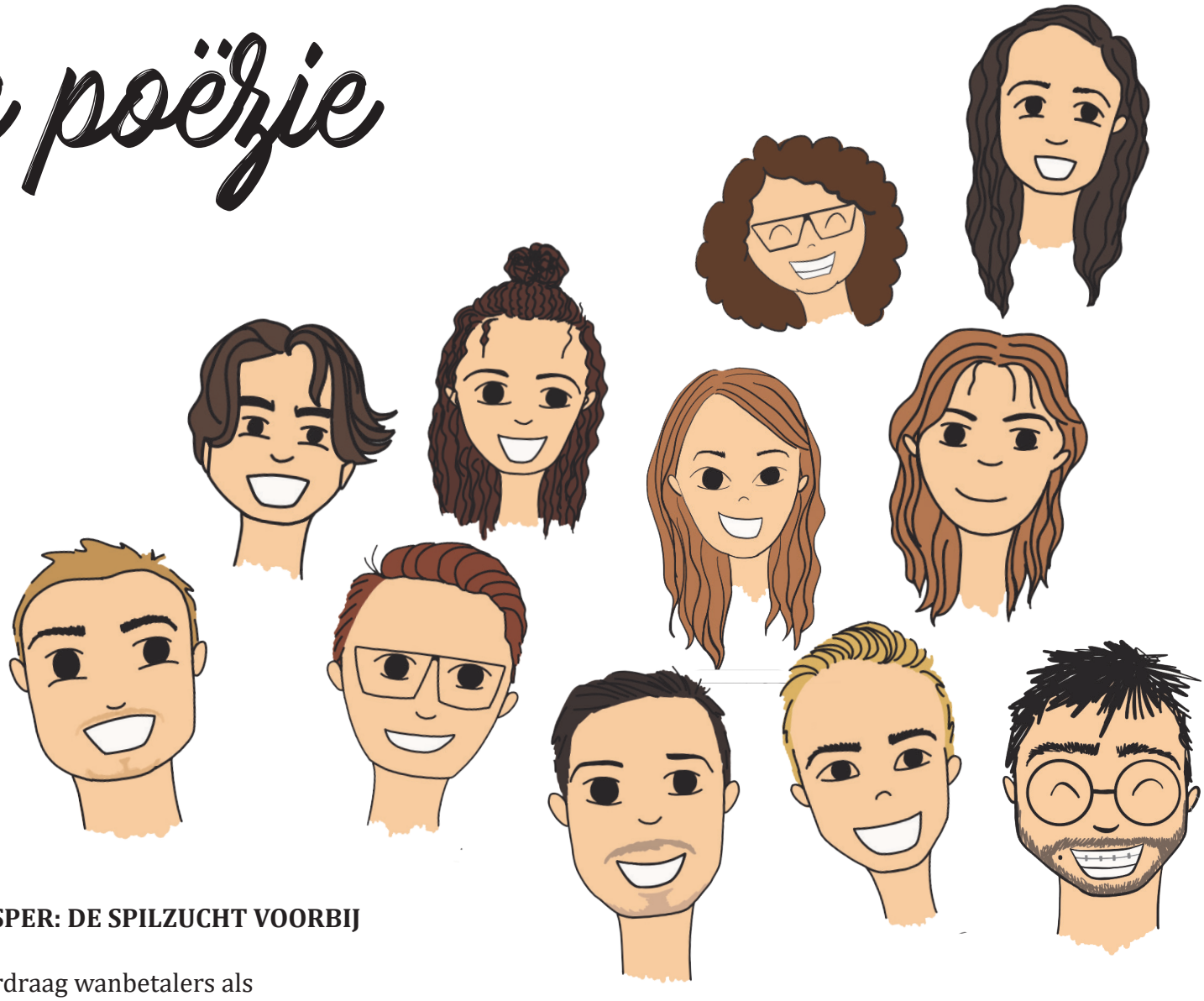

JASPER: DE SPILZUCHT VOORBIJ

Verdraag wanbetalers als
De tandenfee
Verschijn aan zij met de pasjes
En alleen als gestort wordt
Predikt gij leeg
Versta de taal van Vlaanderen
Wees meester over jezelf
En beheers kassa's als
de relativistische snelheid van
KBC

FLORIS: AANDACHT VOOR GIGANTEN

Ik wil niet leven in een wereld
Van vuur en van steen
De antropologische overdosis aan
Jou alleen
Wapenfeiten te verhalen
Verhalen over vroeger en nu
Verberg je handen nooit
Vrijwaar je zeitgeist
Met jouw handen alleen
Van vuur en van steen

UNIEF

BEHIND THE MASK OF THE BECHDELTEST:

EEN SOCIAAL NETWERK IN ALAN MOORES WATCHMEN

Wie denkt aan strips, denkt aan *Superman* of S*pider-Man*. Toch mag een van de grootste invloeden op de hedendaagse mainstream stripboeken niet vergeten worden. Alan Moore en Dave Gibbons introduceerden in de late jaren tachtig een zoektocht naar een nieuw publiek voor de strip, op dat moment een medium in verval. De satirische kijk op het concept 'held' legde de nadruk op de psychologisch complexe verhaallijnen en al minstens even complexe personages. De deconstructie van het genre betekende grimmige en gewelddadige scènes en een nihilistische uitkijk op de maatschappij, iets wat veel schrijvers en tekenaars later zouden overnemen in het genre. De uitgestrekte invloed van *Watchmen*, de deconstructie van het genre, de satire op het medium van de strip zelf, de complexe verhaallijnen, de symboliek in de panelen, enz. bieden allemaal interessante onderzoeksopstellingen. Toch blijft voor *Watchmen* feminisme en de vrouwelijke held een hiaat in de secundaire literatuur.

SIDE NOTE: Dit onderzoek kadert binnen een groter probleem bij striphelden, waar de *male gaze* nog steeds heel aanwezig is.

Zoals dat het geval is in de meeste werken van Alan Moore, krijgen de vrouwen het zwaar te verduren. Verkrachtingen, prostitutie en fysiek geweld zijn bijvoorbeeld schering en inslag in *Watchmen*. Het valt dan ook op hoe vaak de plot wordt gedreven door seksuele daden: de moeder van Rorschach is bijvoorbeeld een prostituee, terwijl Sally Jupiter wordt verkracht en later een affaire met haar verkrachter begint. Dat laatste resulteert in de geboorte van Laurie, die dan op haar beurt seks heeft met Dr. Manhattan en later Dan – oh ja, *spoiler alert*. Laurie en Sally zijn overigens de enige twee vrouwen die met elkaar in contact komen, maar helaas gaat hun gesprek volledig over de mannen die ze daten. Nu, hierin ligt het probleem. Geen enkele van de vrouwelijke hoofdpersonages heeft een betekenisvolle conversatie met een andere vrouw, zonder het te hebben over een man. Wie de titel aandachtig heeft gelezen, daar gaat nu een belletje bij rinkelen: *Watchmen* voldoet niet aan de Bechdeltest.

Maar wat is de Bechdeltest? Blij dat u het vraagt: de Bechdeltest is een populaire manier om na te gaan of een film (of in dit geval een graphic novel) vrouw(on)vriendelijk is. Om te voldoen aan de test, moet een werk op z'n minst (a) twee vrouwelijke personages bevatten, die (b) met elkaar spreken, over (c) iets anders dan mannen. Er zijn al veel kritieken verschenen over de waarde die we al dan niet aan deze test mogen hechten. Zo zou *American Pie II* de test doorstaan, aangezien de twee vrouwen praten over shoppen, terwijl de test van *Gravity* niet positief uitdraait. Toch weet zelfs de gemiddelde republikein welke van deze twee films het vrouwonvriendelijkst is. De waarde van deze test mag dus niet onderschat worden. Zo schrijft ook Scott Selisker in zijn essay *The Bechdel test and the social form of character networks* dat de test in feite verwijst naar de positie van vrouwelijke personages in een sociaal netwerk en het agens dat die vrouwelijke personages dragen.

In mijn bachelorproef toetste ik de vrouwelijke personages in *Watchmen* aan verscheidene feministische kritieken. Verscheidene kritieken betekenen ook meerdere interpretaties. Seliskers essay bracht me op het idee om een objectieve test op te stellen waaraan *Watchmen* onderworpen kan worden om de vrouwvriendelijkheid in de strip te bepalen. Om als evenwaardige personages beschouwd te kunnen worden, moeten vrouwelijke personages minstens evenveel agens hebben als hun mannelijke tegenspelers. Onder agens verstaan we de persoonlijke autonomie en het feit of ze in staat zijn om zonder beperkingen te hande-

len.

In de netwerkanalyse (zie afbeelding) wordt getoond dat personages met minder beperkingen en meer kansen gunstige posities binnen hun netwerken hebben. Dat betekent concreet dat die personages meer macht hebben en een grotere invloed uitoefenen over hun sociale netwerk. Zo'n sociale netwerkanalyse stelt ons in staat om de macht en de invloed van personages te berekenen aan de hand van hoe geconnecteerd iemand is (dat noemt men de *network centrality* van het personage). Gebaseerd op de Bechdeltest stelde ik een nieuwe test op: om te slagen moeten er (a) twee vrouwelijke personages aanwezig zijn, die (b) met elkaar geconnecteerd zijn en beiden (c) een centrale positie hebben in het netwerk.

Aan de hand van het computerprogramma UCINET berekende ik tal van variabelen die de positie van de personages in kaart brachten. De bedoeling was om een algemene test op te stellen die voor verschillende fictionele werken systematisch gebruikt zou kunnen worden. Voorlopig werd enkel een netwerk opgesteld voor *Watchmen*. Dat maakt het echter moeilijk om het cijfermateriaal te interpreteren aangezien er geen maatstaven zijn voor de cijfers. Zo werd vastgesteld dat Laurie in de top vijf centrale personages valt en Sally in de top tien. Daarbij dient wel opgemerkt te worden dat we een groot verschil in score bemerkten tussen nummer een met de hoogste score (die Rorschach steeds haalt) en de score van nummer vijf (Laurie). En nog een groter verschil in score vond ik tussen nummer vijf en nummer tien. Hierdoor ontstaat opnieuw ruimte voor (verschillende) interpretatie(s).

Toch zijn onderzoeken als deze nodig om het voortdurende gesprek over vrouwelijke vertegenwoordiging in strips voort te zetten, en dat zou overigens ook moeten gelden voor alle literaire werken. Onze huidige samenleving is er een die zich namelijk meer bezighoudt met gelijkheid en de integratie van minderheden. Deze minderheden moeten daarom goed vertegenwoordigd worden in de fictie die we consumeren. Vooruitgang wordt immers gestimuleerd door de kritiek op deze fictieve werken. Er is echter ook behoefte aan betrouwbare tests die de kritiek op de inclusie van minderheden sturen.

Arne Chys

advertentie

COPYLAND

DE POSITIONERING VAN DE NIEUWE ACADEMIE IN HET HEDENDAAGSE ZWEEDSE LITERAIRE PRIJZENLANDSCHAP

Vier mei 2018 leek te beginnen als een doordeweekse lentedag, overspoeld door warmte en zonneschijn, maar niets bleek minder waar. Nog diezelfde dag liet de Zweedse Academie in een persbericht weten dat de Nobelprijs voor 'de Literatuur uitgesteld zou worden. Aan de basis van die beslissing lag een zogenaamde "verzwakte Academie" en een "schending van het vertrouwen tussen de Academie en de buitenwereld". En daar zou het heus niet ophouden. De verwikkeling in een diepe crisis van het respectabele Zweedse instituut dat jaarlijks de Nobelprijs voor de Literatuur uitreikt, zou een thema worden dat internationale media maandenlang in de ban houdt. Met argusogen wordt gekeken hoe juryleden opstappen na klachten rond seksueel misbruik in het schijnbaar vredevolle Zweden ten tijde van #MeToo.

Als antwoord op het besluit van Svenska Akademien om af te zien van een prijsuitreiking, werd *den Nya Akademien*, ofte *de Nieuwe Academie,* opgericht. Het is een politiek en economisch onafhankelijke organisatie die op louter vrijwillige krachten draait. Het doel van die nieuwe speler in het literaire veld bestaat er niet alleen in om zeker te stellen dat een auteur bekroond kan worden, maar wil ook in herinnering brengen dat literatuur samen hoort met waarden als democratie, openheid, empathie en respect – niet met privileges, arrogantie en seksisme. Kortom, een zware aanval op de in 1786 door koning Gustav III gestichte Academie.

Mijn onderzoek heeft in eerste instantie tot doel om klaarheid te scheppen rond hoe die Nieuwe Academie zich verhoudt tot de voornaamste Zweedse en noordse literaire prijzen in het hedendaagse Zweedse prijzenlandschap. Er wordt met andere woorden in kaart gebracht waar in het veld die literaire prijs geplaatst kan worden. Het doet dat door enerzijds een aantal typerende aspecten van literaire prijzen, zijnde de prijssom, de anciënniteit van de prijsinstantie en de verworven mediale aandacht af te toetsen met de ruim dertig voornaamste geëtableerde literaire prijzen en onderscheidingen in dat Zweedse prijzenlandschap. Om de betekenis van de Nieuwe Academie in Bourdiaanse termen van cultureel, economisch, sociaal en het veldspecifieke literaire kapitaal uit te drukken, wordt anderzijds nagegaan hoe het prijsproces in zijn werk is gegaan en wie schuilgaat achter de prijsinstantie – denk daarbij aan de administratie en juryleden, alsook sponsors.

In het tweede luik van het onderzoek ligt de nadruk op de manier waarop de Nieuwe Academie in de pers wordt gepercipieerd. Hier wordt een licht geworpen op hoe vaak en op welke manier de zogenaamde "alternatieve Nobelprijs" wordt voorgesteld in de Zweedse gedrukte pers in de periode van januari tot december 2018. Op die manier wordt de lezer een blik verschaft in de kijk op de Nieuwe Academie in de algemene opinie.

Het onderzoek tracht vanuit een veld-empirisch en literatuur-sociologisch perspectief een antwoord te bieden op de in dit onderzoek gestelde probleemstelling. Door een comparatieve analyse tussen prijzen onderling en door de inhoudsanalyse van een reeks artikels in het digitale corpus Retriever werden de data vergaard.

Algemeen kan gesteld worden dat het literaire prijzenlandschap een spanningsveld is waarbij

prijsinstanties strijden om de macht om consecratie. Voorgaande studies wezen al op het feit dat het aantal prijzen de laatste tijd exponentieel toegenomen is, waardoor prijzen onderling zijn blootgesteld aan een steeds heviger wordende strijd om literair aanzien en journalistiek kapitaal. De Nieuwe Academie vormt daarop geen uitzondering. In tegendeel, ze heeft gebruikgemaakt van de kritieke toestand van de Zweedse Academie om zichzelf als tegenpool te profileren.

Van belang is verder het feit dat literaire prijzen en onderscheidingen knooppunten zijn die gekenmerkt worden door polariteiten, waar literatuur, economie, politiek en mediale aandacht samenkomen en dat elke prijs afzonderlijk gekenmerkt wordt door een bijzondere praktijk en logica. In het geval van de Nieuwe Academie bleek de prijs een politieke agenda te hebben en werd duidelijk dat de prijsinstantie voornamelijk koers zette naar ideologische principes. Zodoende kan de Nieuwe Academie, die zich van een kritische en offensieve retoriek bedient, veeleer als een protestprijs in plaats van een literaire prijs opgevat worden.

Tot slot kon ik vaststellen dat de Nieuwe Academie als grote nieuwkomer in het Zweedse prijzenlandschap gezien kan worden. Een prijs die haar schaarste aan anciënniteit gecompenseerd heeft met een ruime mediale aandacht en een prijssom die tot de grootste van Zweden (en Scandinavië bij uitbreiding) behoort. Enkel de tijd kan uitwijzen of de Nieuwe Academie als groot verhaal de geschiedenis ingaat of verdwijnt in een kleine voetnoot als niks meer dan een actualiteitsprijs.

Robbe Vandersmissen

advertentie

Standaard Boekhandel

advertentie

POEZIE CENTRUM

FILOLOOG ZKT. WERK

Toen onze geliefde Scriptoren mij verzochten mijn zoektocht naar werk te documenteren, verwachtte ik in mijn naïviteit dat dat allemaal wel niet zo lang zou duren. Vicerector Van Herreweghe had op de proclamatie namelijk beloofd dat 95 % van de taal- en letterkundigen werk zou hebben binnen het jaar. Wel, nauwelijks enkele maanden verder hangt het solliciteren me de strot al uit. Wat dus een motiverend artikel moest worden voor afstuderende filologen is uitgedraaid op een collectie anekdotes van herkenbare mishaps voor werkzoekenden.

OVER MEZELF

Ik vertoefde zelf aan onze geliefde Blandijn van 2012 tot 2019. Het begon met een Master Taal- en Letterkunde Engels-Duits, maar na die studies had ik zin in meer. Daarom besloot ik ook nog een Master Taal- en Letterkunde Oudgrieks en de Specifieke Lerarenopleiding te voltooien. Aangezien ik tijdens de SLO al snel doorhad dat lesgeven aan middelbare scholieren niets voor mij was, werd het plan om te ontdekken wat een diploma als taal- en letterkundige op de arbeidsmarkt oplevert.

GEEN ANTWOORD

Eind juni, nog voor het behalen van mijn laatste diploma dus, merkte ik een vacature op voor projectmanager bij een vertaalbureau nabij Gent.

LES EEN: FUNCTIEOMSCHRIJVINGEN ZIJN VAAG.

In dit geval betekende projectmanaging vooral vertalingen coördineren als tussenpersoon tussen vertalers en vragende partijen. Het klonk als een interessante sector dus ik ging vol goede moed naar mijn eerste gesprek. Dat gesprek ging verrassend goed en er volgde meteen een uitnodiging voor een tweede gesprek met de hoofdmanager. Dat gesprek zou snel plaatsvinden en er werd mij gevraagd om de komende zeven dagen vrij te houden.

LES TWEE: BELOFTEN BLIJKEN VAAK LOOS TE ZIJN.

Er volgde… niets meer. Aangezien ik die donderdag op reis vertrok, stuurde ik zondag en maandag mails om te vragen of ze al meer wisten. Die mails bleven helaas onbeantwoord. Haar op mijn tanden had ik nog niet, dus ik durfde niet te bellen en dacht dat ik in Vietnam wel iets zou horen. Long story short: niks dus. Ook de mail die ik vanuit het buitenland verstuurde, kreeg geen antwoord. Dergelijke onbeleefdheid niet gewend besloot ik terug in België toch maar te bellen. Blijkt dat ze besloten hadden om de vacature toch te veranderen naar een accountmanager in plaats van een projectmanager en dat ik ingevolge niet meer in aanmerking kwam. Was de vacature niet gewijzigd, dan had ik de job gekregen. Flatterend, maar het minste wat je kan doen is toch laten weten dat je iemand niet aanneemt?

LES DRIE: EEN GESLAAGDE TEST IS GEEN GARANTIE.

Voor een andere vacature bij Stad Gent gingen zowel mijn vriend als ik door verschillende procedures om vervolgens drie weken niets meer te horen. Nadat we allebei een band hadden opgebouwd met G. van het interimkantoor (*kuch*), kregen we opeens een zeer onpersoonlijke mail dat de vacature intern was opgevuld.

VDAB & JOBKANTOREN

Na een zomer vol reisjes (je moet er toch van genieten nu je nog kan, hè?) was het tijd om mij in september aan te melden bij VDAB. Ik ben er nog altijd niet zeker van of dat nu verplicht is of niet, maar als het niet verplicht zou zijn: doe het dan niet! Nog geen vijf minuten na aanmelding was de eerste telefoon er al en ook de komende dagen stond mijn gsm niet stil.

LES VIER: INTERIMKANTOREN ZIJN IMPERTINENT.

Ze bellen aan een stuk door, ofwel om over je interesses te babbelen of om je jobs aan te bieden zonder dat ze je cv goed en wel bekeken hebben. Nu zijn die mensen heel moeilijk af te wimpelen, zelfs als je geen interesse hebt. Verwacht je maar aan vragen als “Welke functietitel spreekt jou aan?”, “Goh ja, mevrouw, CEO, chef, baas, rentenierster, zoiets?” Diegenen die mijn profiel wél vluchtig bekeken hadden, moesten me allemaal met een zwak lachje helaas meedelen dat ze geen jobs in het Oudgrieks hadden (*haha*). Wanneer ik vermeldde dat ik ook over een Master Engels-Duits beschikte, vielen ze compleet uit de lucht. Dé zin om hen af te wimpelen was dan ook: “Ik zoek een job op masterniveau!”

Daarenboven kan je de regio waar je gedomicilieerd bent niet verwijderen uit je VDAB-profiel. Voor mij betekende dat helaas dat mensen verwachtten dat ik naar het interimkantoor in Aalst zou gaan. Eenmaal ingeschreven bij twee kantoren bleek trouwens dat er bitter weinig jobs beschikbaar zijn voor taal- en letterkundigen. Accenta heeft er me sinds september welgeteld twee aangeboden.

MELTDOWNS

LES VIJF: DE VLAG DEKT NIET ALTIJD DE LADING.

Eind september volgden dan nog sollicitatiegesprekken voor respectievelijk een job als copywriter met klantenservice en een job als hr-manager. In beide gevallen bleek bij aankomst dat het gesprek niet zou gaan over de in de vacature voorgestelde job. Waarom zet je hem dan zo online? In

het eerste geval bleek het aandeel van copywriting gereduceerd te zijn tot twee uur per week en de klantenservice was continu. Niet echt waar ik voor ging dus. Het tweede geval was nog frappanter. Na een nacht slecht slapen en een hele ochtend zenuwachtig rondtrappelen, omdat ik de job van hr-manager echt heel graag wou, was het om 12u eindelijk tijd om te vertrekken. Men wist mij echter onmiddellijk te vertellen dat de job van hr-manager intern was ingevuld, maar er was wel nog een ander postje als People Planner vrijgekomen. Heel de tijd mensen bellen om te vragen of ze kunnen komen werken en anders zelf moeten werken in de horeca? Neen, ook niet waar ik naar op zoek was, want echt relevante ervaring bouw je daar ook niet mee op naar de toekomst toe.

Na alle brieven, alle afspraken en vooral alle moeite die in het solliciteren was gekropen, was het daarna toch wel tijd voor een inzinking die enkel door chocomelk genezen kon worden. Helaas lieten ze mij ook daar niet met rust. Mijn 'goede vriendin' A. van Page Personell, die me in het verleden een onbeschofte sms had gestuurd waarop ik wijselijk niet gereageerd heb, besloot net dan om mij weer te contacteren. Toen ik opnieuw zei dat ik niet geïnteresseerd was en bovendien ook geen tijd had, vroeg ze: "Ah, wat ben je dan wel aan het doen?" Zelfs voor mij ging dat een stapje te ver, dus wees ik haar erop dat zo een vraag echt heel ongepast is.

TESTEN, TESTEN EN NOG VEEL MEER TESTEN

LES ZES: ALS JE DACHT DAT JE GENOEG EXAMENS HAD AFGELEGD AAN DE UNIVERSITEIT, DAN HEB JE VERKEERD GEDACHT.

Interimkantoren en mogelijke werkgevers vragen vaak naar je droomjob. Voor mij is dat werken als traject-, studie- of studentenbegeleider aan een universiteit. Daarom ben ik ook aan het solliciteren bij de UGent, Stad Gent en verschillende overheidsinstanties. Pijnlijk gevolg: er moeten steeds testen afgelegd worden. En opnieuw. En nog meer. Het loont dus de moeite om nu al te oefenen in abstract redeneren – de Krook heeft daar een handig boekje voor. Helaas sturen interimkantoren je ook soms naar testen waar je helemaal niet op voorbereid bent. Zo werden er mij bij een interview voor een reisbureau wiskundige vraagstukken voorgeschoteld, waarop ik uiteraard faliekant buisde.

ZIJN ER OOK POSITIEVE KANTEN?

Ha ha… no! Zoals jullie wellicht al doorhebben is solliciteren een heel vermoeiende ervaring waarbij je je constant heen en weer moet bewegen. De positieve kant is dat ik het allemaal samen mag ervaren met mijn rots in de branding, mijn partner. Sollicitatiebrieven schrijven in de zetel met thee is voor ons tegenwoordig quality time. We solliciteren zelfs vaak voor dezelfde jobs, zodat we dezelfde testen kunnen afleggen om zo resultaten te vergelijken. Mijn toptip voor solliciteren zou dus zijn: zoek iemand die in hetzelfde schuitje zit als jij en motiveer elkaar.

En dan ging het plots iets té snel…

Na ongeveer een maand brieven sturen begonnen de gesprekken en uitnodigingen toch stilaan binnen te sijpelen. En dan werd het plots een stortvloed. Met drie testen/gesprekken per week moest er wel iets uit de bus komen zeker? Toch was ik verbaasd toen ik van een gesprek thuiskwam en al een gemiste oproep had van mijn interimkantoor. Blijkbaar had het bedrijf waar ik mijn gesprek had gehad direct gebeld om te zeggen dat ze al hun andere kandidaten wilden afzeggen als ik zou beginnen. Het probleem is dat ik de komende weken nog zes testen had voor andere interessante jobs. Dus met deze cliffhanger verlaat ik jullie, want ik heb tot dinsdag om te beslissen wat ik ga doen…

PRO-TIPS

1. Je inschrijven bij de VDAB is aangewezen, maar je kan instellen dat jobkantoren jou niet mogen contacteren. Doe dat!
2. Solliciteer voor heel verschillende jobs op heel uiteenlopende locaties. Je zal veel leren over waar je uiteindelijk terecht wil komen. (Zo leerde ik bijvoorbeeld dat ik liever elke dag naar Oostende zou pendelen om de administratie te doen voor een dierencentrum, dan in Gent voor een staalbedrijf te werken.)
3. Af en toe mag je de voorwaarde 'ervaring vereist' echt negeren, maar wees niet te ontmoedigd als instanties, zoals onze geliefde universiteit, je niet door de dossierselectie laten als je niet exact aan hun voorwaarden voldoet.
4. Ook als pas afgestudeerde mag je echt wel onderhandelen over je loon. Vragen ze iemand met een middelbare school diploma en perfecte kennis Duits? Dan moet jij met je masterdiploma echt wel meer eisen dan de voorgestelde verloning!
5. Adopteer een hondje. Hondjes zijn lief. En ook liefde helpt.

BELLETRIE

WIE IS BANG
van een bühne die in lichterlaaie staat?

Tekst: Tom Lanoye
Duur: 2u 10 min.

Regie: Koen De Sutter
Speeldata en -locaties: zie ntgent.be

Wat een kutstuk! Jozef, Maria en hun godverdomse fucking kinneke djiezes nog aan toe, zeg!

Het moet gezegd: Denise, meesterlijk vertolkt door de Vlaamse actrice Els Dottermans, heeft het niet bij het rechte eind. Het stuk is allesbehalve een "kutstuk". Het stuk is een ode aan de kracht van de taal en aan de macht van het theater. Het stuk is vuurwerk!

Denise en haar wederhelft Jo, ten tonele gebracht door Dottermans' echtgenoot en noorderbuur Han Kerckhoffs, spelen een kinderloos getrouwd stel van middelbare leeftijd. Ze spelen theater voor de kost en zijn vervloekt om het niet bij naam genoemde toneelstuk uitentreuren te herhalen. Je merkt als toehoorder als snel dat het acteurskoppel naast de sleur van hun job, ook moeite heeft met de sleur in hun relatie. Vanaf de eerste minuut wordt er namelijk heen en weer gegooid met snauwen en verwijten, met beschimpingen en gevloek. Voornamelijk Denise weet niet van ophouden en vuurt de ene cynische opmerking na de andere af en bouwt vaak op tot een heuse climax. En dat alles gebeurt dan nog eens in een razendsnelle luidruchtige versie van de Vlaamse tussentaal. Het contrast met haar kalme tegenspeler kan zowel talig als wat de energie betreft dan ook niet groter zijn.

Dat hun relatie op de klippen dreigt te lopen, wordt daarenboven duidelijk door het schaarse decor. Een kille invulling van levenloze witte coulissedoeken en de kaalte van de hoge muur die bij momenten de protagonisten letterlijk van elkaar scheidt, symboliseren de relatie waaruit de passie voor het vak en voor elkaar stilaan wegebt. Daarbij komt nog dat het podium op het podium een metalaag aan het verhaal toevoegt. Het 'echte' toneelstuk begint namelijk net na het toneelstuk dat Denise en Jo, twee acteurs gespeeld door twee acteurs, spelen – *stay with me* – terwijl de toehoorders zijdelings in de coulissen van het 'gespeelde' theater binnenkijken. De achterliggende gedachte is

pijnlijk duidelijk: het theater lijkt ten dode opgeschreven te zijn. Er is bijvoorbeeld een dalende belangstelling, wat Denise afleidt uit het immer groeiende aantal lege stoelen. Het metaverhaal wordt ook doorgetrokken naar het 'echte' publiek wanneer Jo de vierde wand doorbreekt en in de verlichte zaal een dramatische monoloog afsteekt om uiteindelijk te besluiten dat "het theater dood is". Naar het einde toe valt zelfs het decor ineen en dalen de doeken neder. Een duidelijker statement kan je je haast niet inbeelden.

De mosterd haalde Lanoye bij Edward Albees klassieker *Who's afraid of Virginia Woolf?* (1962). Niet enkel het oorspronkelijke intellectuele echtpaar Martha en George vertoont opvallend veel gelijkenissen met Denise en Jo, maar ook de titel is een knipoog naar het originele werk van Albee. Nochtans laat Lanoyes versie ruimte voor interpretatie: *Wie is bang* om zijn eigen leven te leiden en *Wie is bang* om zijn leven drastisch om te gooien? Of nog beter: is er wel iemand bang, want in tegenstelling tot de oorspronkelijke titel voegt Lanoye in zijn bewerking geen vraagteken toe. Dat kan te maken hebben met de absurdistische ondertoon die je in het theaterstuk aantreft. Zo spelen de onlogische taal en de stiltes na de tirades van Denise een rol in het anders zo virtuoze taalspel. Ook het zinloze des levens geeft regisseur Koen De Sutter in het stuk weer: Jo houdt zich bezig met huishoudelijke klusjes, zoals het opruimen en dweilen van de bühne, en wordt door zijn geliefde als "hersendood" bestempeld. Ook in de continue herneming van het stuk – "honderd fucking voorstellingen lang" (dixit Denise) – dat het acteurskoppel speelt, merk je de zinloosheid van hun job.

Naast het uitgebluste koppel wordt het kwartet vervolledigd door de Turkse Sibel en de Antilliaan Soufian, gespeeld door respectievelijk Dilan Yurdakul en Tarikh Janssen. Het jonge duo met allochtone achtergrond wil auditie doen voor de laatste reprise van het stuk. Dat komt voor Denise en Jo goed uit, want zij kunnen in deze financieel moeilijke tijden – opnieuw gesymboliseerd door het eenvoudige decor – hun voordeel uit het zaakje halen. Ze mogen namelijk subsidies aanvragen, indien ze de niet-Nederlandse acteurs een kans geven.

Nochtans krijgen Sibel en Soufian die kans niet zomaar aangeboden. Ze worden eerst de huid vol gescholden door Denise, die als oude rot in het vak duidelijk de kaart van de ervaring trekt. Het gaat zelfs zo ver dat Sibel zich moet weren tegen de grensoverschrijdende opmerkingen van Jo, die van zijn bevoorrechte positie misbruik lijkt te maken. Maar ook Jo's vrouw moet eraan geloven: halfweg het stuk wordt zij met veel kabaal bijna gewurgd. Lanoye slaagt er dus in om ook de actualiteit van (en kritiek op) #MeToo in het werk te betrekken en op die manier een eigen hedendaagse draai te geven aan het 20ste-eeuwse theaterstuk van Albee.

Daarnaast schenkt de auteur nog aandacht aan andere sociale problemen. Zo ontstaan er verschillende wrijvingen in *Wie is bang:* aan de ene kant het in ere houden van de traditie (i.e. hetzelfde stuk steeds hernemen) en aan de andere kant het moderne theater dat zich aanbiedt om een vernieuwing in te leiden; de oude gevestigde spelers die bijna *fin de carrière* zijn versus de beginnelingen en hun zoektocht naar werkgelegenheid; vrouwen versus mannen; blank versus gekleurd. En ook de haat-liefdeverhouding is voor – afgaande op het gelach en de verontwaardiging van het publiek – in vele huiskamers herkenbaar. In zekere zin functioneert het opgevoerde theaterstuk dus als een spiegel of metafoor voor de maatschappij.

Uiteindelijk bieden de jonge acteurs wel weerwoord op het aanhoudende vernederen, wat een heus spektakel aan scheldwoorden en drama oplevert. De boksbal wordt met andere woorden teruggeslagen in de andere richting. Helaas blijft deze status quo niet in de rollenverdeling behouden, aangezien Dottermans en Kerckhoffs verbaal sterk(er) spelen en vaker het woord grijpen.

Simon Lambrechts

RECENSIE
DE TESTAMENTEN

Meer dan 30 jaar geleden bleef ik na het lezen van *Het verhaal van de dienstmaagd* verbijsterd en ontdaan achter. Niet alleen het idee dat binnen het 'juiste' militair-religieuze bestel vrouwen konden gereduceerd worden tot broedmachines voor het regime, maar vooral het gegeven dat andere vrouwen actief zouden meewerken aan het realiseren van deze mensonterende praktijken, zorgden dat de jonge feministe in mij aan het steigeren ging.

Dat steigeren moet overigens positief worden gezien: enkel heel goede literatuur kan zulke emoties teweegbrengen. Het boek bleef dan ook nazinderen en als in de jaren nadien iemand me vroeg welke boeken indruk op mij hadden gemaakt, belandde *The Handmaid's Tale* heel vaak in het lijstje.

Toen ruim 30 jaar later werd bekendgemaakt dat deze ondertussen klassiek geworden dystopie verfilmd zou worden, sloeg de twijfel toe. Zou het boek dat ik als jonge vrouw had gelezen werkelijk zo goed zijn of had het in de loop van de tijd mythische proporties aangenomen die het niet kon waarmaken bij een herleesbeurt? Nieuwsgierigheid en argwaan zorgden ervoor dat ik niet zomaar onvoorbereid naar de serie wou kijken en het boek herlas. Gerustgesteld kon ik vaststellen dat mijn brein geen trucjes had uitgehaald maar dat het boek mij opnieuw kon overtuigen en me zonder twijfel onderdompelde in een wrange dystopische wereld.

De tweede test volgde al snel. De verfilming van een lievelingsboek is een risico, een groot risico! Maar gelukkig hadden de makers van de ondertussen veelgeprezen serie het boek goed gelezen en Margaret Atwoods boodschap begrepen. De uitdaging was nochtans niet min: hoe breng je fragmentarische herinneringen en bedenkingen van een dienstmaagd die niet geacht wordt te denken, laat staan haar ideeën uit te spreken, geloofwaardig over naar de kijker? Hoe slaag je erin de beklemmende, fascistische sfeer van Gilead in beeld te brengen zonder ongeloofwaardig te worden? Hoe zorg je ervoor dat Atwoods belangrijkste vertrekpunt 'niets wat in Gilead gebeurt, is niet ooit ergens in de wereld gebeurd' niet wordt weggezet als uit de lucht gegrepen fictie? Hulu kreeg het voor elkaar, niet in het minst door de ijzersterke cast en de waanzinnig treffende vertelstem van het hoofdpersonage Offred, gespeeld door Elisabeth Moss.

En ze schuwden geen risico, want toen het verhaalmateriaal uit het originele boek niet volstond om een tweede, derde en recent nog vierde seizoen te bestellen, borduurden ze gewoon verder zonder Atwoods vertrekpunt ooit uit het oog te verliezen.

En toen kwam de 80-jarige Canadese topschrijfster nogmaals verrassend uit de hoek. Geïnspireerd door het hernieuwde succes van *The Handmaid's Tale* en ongetwijfeld ook door de recente gebeurtenissen in een aantal landen, zoals het Trump-USA van vandaag, vond ze het blijkbaar een zeer urgente zaak om ons een extra blik op het Gilead-tijdperk te leveren.

Uit het originele boek wisten we immers al dat Gilead

uiteindelijk ten onder gaat. In de epiloog wordt duidelijk dat wat we gelezen hebben, historische bronnen zijn die door een aantal vermaarde historici zijn bestudeerd tijdens het Twaalfde symposium over Gilead. In *De testamenten* presenteert het Dertiende symposium over Gilead ons met trots drie nieuwe cruciale getuigenissen die kunnen verklaren hoe Gilead ten onder ging.

En nu komt het allermooiste: Atwood gaat niet zomaar verder op de roman van 1985. Ze situeert haar nieuwe verhaal 15 jaar na het eerste én ze deelt de hoofdrollen uit aan personages die we in de serie hebben leren kennen. Tante Lydia hoeft geen introductie voor de fans, maar ook de twee andere vertellers: Agnes, die wordt opgevoed om de echtgenote van een bevelhebber te worden, en de puberale Daisy, die aan de andere kant van de grens haar kritische blik op Gilead aanscherpt, laten de aandachtige lezer nadenken. Welke link hebben zij met Offred uit het eerste boek en op welke manier zijn ze aan bod gekomen in de serie? En vooral: welke rol spelen ze samen in de ondergang van Gilead?

Want hoewel Atwood best wel de Canadese koningin van de dystopie mag worden genoemd – denk daarbij aan haar fenomenale *Maddaddam-trilogie* die ons waarschuwt voor onze roekeloze houding tegenover de natuur – is De Testamenten juist een heel hoopvol boek. In een recent interview met Goodreads vertelt ze daar zelf over: ze is geïnspireerd is door de min 18-jarigen van vandaag. Vooral de klilmaatspijbelaars kunnen op haar sympathie rekenen omdat ze politici dwingen de zaken serieus te nemen. Deze tendens maakt haar optimistisch en net dat optimisme blijft bij de lezer achter nadat je De testamenten hebt verslonden.

Ann Moens

S.N.A.K.

NICE TO MEET YOU

AUTOMATIC BITES & DRINKS

- NIEUW IN GENT -

advertentie

DELILUNCH

ODE A
JEUGD

"DIT IS EEN VERHAAL VAN EEN BANALE L

Meer informatie heb je als lezer niet meer nodig, want Tom Lanoye heeft zelf de korte samenvatting van Kartonnen dozen, voor het eerst uitgegeven in 1991, in één enkele zin weten te persen. Deze autobiografische roman vertelt over Lanoyes ontluikende homoseksuele gevoelens en zijn evolutie van naïef 10-jarig kind tot een inzak-en-as-gehulde puber die getekend is door de breuk met zijn beminde, genaamd Z, wiens onbereikbaarheid al op voorhand van zijn anonimiteit af te leiden valt.

KARTONNEN DOZEN

Kartonnen dozen is een atypische titel voor een niet zo atypisch literair meesterwerk als dat van Lanoye. En niemand heeft het hem ooit voorgedaan. Wie komt er nu op het idee om zijn eigen jeugd te vergelijken met herinneringen, opgeslagen in waardeloze, stoffige omhulsels die enkel dienen om koopwaar te beschermen en waarvan de zijden getatoeëerd zijn met merk- of plaatsnamen?

Vergaan en opgelost,
verbrand, vergeten. In een
kartonnen doos gestopt en
weggesmeten.

Aan de hand van de in de dozen opgeslagen relikwieen en memorabilia krijgt de lezer wel op een originele manier inzicht in het verleden van de verteller zelf. De eerste doos is bijvoorbeeld een reiskoffertje uit zijn kindertijd waarmee hij naar zijn eerste CM-kamp in de Ardennen getrokken is. Op die manier vertelt hij over zijn eerste ontmoeting met de mysterieuze Z.

Al snel merk je dat het verhaal hoofdzakelijk rond de liefde voor het naamloze personage draait. Zo is de tweede doos een banale schoendoos, die herinneringen aan de schooltijd op het college bevat. Deze periode is voor de verteller plots een heel stuk leuker wanneer Z. toevallig in de les naast hem geplaatst wordt. De nieuwe buurjongen wordt namelijk het object van de begeerte van de protagonist. Wat volgt is de worsteling van de onzekere puber met zijn haast ontembare verlangens.

Tot slot zitten er in de derde doos herinneringen aan de laatste schooluitstap naar Griekenland. Hoewel de ik-nu-verteller nog steeds stapelverliefd is, piekert hij de eerste nachten in bed over zijn intens verdriet en de onverteerbare afwijzing door Z. De laatste nacht is het echter raak: de jongens vrijen. Helaas is de euforie maar van korte duur, want al snel raken ze het contact kwijt waardoor het koppeltje na die nacht nooit meer samen zal zijn.

MET SCHERPE PEN NEERGEPEND

Kartonnen dozen is een gedurfd werk. Lanoye neemt in zijn roman namelijk geen blad voor de mond en bekritiseert leerkrachten, priesters en zelfs zijn familie naar believen. Hij verfoeit als een eloquente schrijver de tijd van vroeger en laat daarbij geen enkel detail onbesproken. Alleen over zijn zus, moeder en de vriendin des huizes Wieske, de belangrijkste vrouwen in zijn leven, rept hij geen slecht woord.

Naast rechtuit is Lanoye ook steeds eerlijk en openhartig. Zo spreekt hij sans gêne over het homo-zijn en over zijn eerste seksuele ervaringen als puber. Daarmee doorbreekt hij vastberaden de seksuele taboes. Maar dan moet je wel zijn humor kunnen smaken. Bepaalde passages in het boek kunnen je bijvoorbeeld luidop laten lachen, terwijl hij te pas en te onpas ook mensen op een ironische manier ridiculiseert, zoals zijn tante Pit-Germaine – de naam alleen al – of een hopeloos geval uit zijn klas die zijn spreekbeurt als volgt begon: “Petrus Paulus Rubens blies op 30 mei 1640 zijn laatste adem uit”. Volgens het hoofdpersonage kreeg de scholier dan ook stante pede een nul op twintig.

Zijn ongezouten commentaar is dus niet geschikt voor brave zieltjes. Nochtans doet het de lezer wel onmiddellijk denken aan de manier waarop een rebelse puber zich gedraagt en soms zonder enig respect met zijn

LIEFDE EN HAAR VERTERENDE KRACHT."

omgeving omgaat.

LUCULLISCH TAALGEBRUIK

Wat de taal van de roman betreft, zijn stijlfiguren en een beeldende stijl allesbehalve afwezig: onder andere alliteraties, anaforen, metaforen en adjectieven komen in het boek veelvuldig voor. Tom Lanoye is nu eenmaal bekend om zijn exuberante schrijfwijze. Een zin als "ik tongzoende zijn schoot terwijl ik met mijn hand de twee tere kastanjes telde van zijn wonderlijk gespannen herderstasje" is wel een zeer associatieve vorm van beeldspraak, die op het eerste gezicht enkel de achtergrond tracht te verbloemen. Maar het hoeft niet altijd als storend ervaren te worden, want soms ondersteunen de stijlfiguren toch de inhoud van het verhaal. Zo blijkt uit volgend citaat de fanatieke hartstocht en de obsessieve begeerte van de protagonist:

Want het was een leegte die niemand
kon verdragen. Dolor vacui. [...] En het
enige wat daarin paste, was hij. Hij, hij,
hij, hij, hij, hij, hij. Hij. Hij, hij, hij. Hij, hij,
hij, hij, hij, hij.

DRIEMAAL TEKORTGESCHREVEN

Hoewel er schwung zit in het boek en in Lanoyes erudiete taalgebruik, is het soms moeilijk om het verhaal te volgen. Het gebruik van lange zinnen, hectische hoofdstukken en moeilijke woorden – die je niet altijd zonder woordenboek kan begrijpen – is niet bepaald een succesvolle drievuldigheid voor elke lezer. Het was dan ook niet altijd prettig om een lange tijd aan een stuk te lezen. Sommige zinnen liepen uit tot een halve pagina terwijl andere regels soms niet te begrijpen waren door het overvloedig gebruik van schrandere termen of vakjargon, zoals "gelaïciseerd" om maar een voorbeeld te noemen.

Daarnaast telt het prozawerkje welgeteld vier hoofdstukken, waarvan het laatste slechts acht bladzijden beslaat. Zo word je bijna gedwongen om een hoofdstuk in één ruk te lezen. Om de draad niet kwijt te raken, was het vaak onmogelijk om middenin een hoofdstuk te stoppen. Lanoye maakt het de lezer dus alleszins niet eenvoudig. Bovendien springt hij binnen de hoofdstukken van de hak op de tak: hij maakt gebruik van korte en minder korte flashbacks en dwaalt soms af van de hoofdverhaallijn. Een rotsvaste concentratie om het niet-rechtlijnige verhaal te kunnen volgen is dus vereist.

ZIELENLEED

Mijn geest wachtte tot Z.
bij toeval in mijn
gezichtsveld verscheen,
ving via mijn medeplichtige
ogen beelden van hem op
en straalde die, gebundeld
als met een holle spiegel,
door naar de minst
betrouwbare onderdelen
van mijn lijf. Daar
veroorzaakten ze
kortsluiting.

Lanoye mag de bal dan wel eens misgeslagen hebben, toch zijn de complexe passages eerder schaars. Bovendien is *Kartonnen dozen* voor de letterkundigen een heus feest, want het ontbreekt de roman niet aan stijlfiguren of verdoken motieven. Dit boek biedt zijn lezers humoristische, onbeschroomde en aandoenlijke scènes die echter pijnlijk herkenbaar zijn voor diegenen die reeds in aanraking kwamen met familieperikelen of al eens een gebroken hart hebben gehad. Enkel Lanoye slaagt erin om zijn eigen negatieve ervaringen te bundelen in een boeiende roman.

Simon Lambrechts

DE POORT
strips
uw knipoog naar strips
Nederkouter 137 Gent www.depoort.com
Open van donderdag t.e.m. zaterdag van 11u tot 18u

advertentie

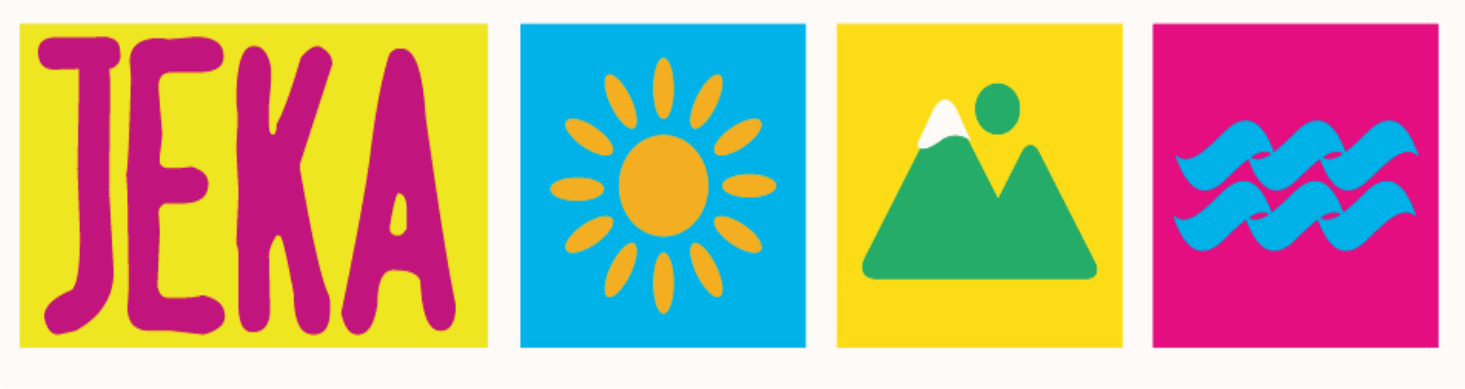

advertentie

Auw La

Poëzie

Bert Schierbeek DNAABC #1

zo zonder de woorden te wegen en ik die dit aanbreng de handen
in kommetjes, alles opvangen daarmee en zo zonder woorden die
worden de rug gedrukt in de pagina, schouderbladen laten plaatjes
achter ergens laten woorden sporen na DNA ABC de wij van een
gebeuren ziehier dat gebeuren: wij, zondagmiddag, café, zonnig,
frappant genoeg zeiden we tegelijkertijd hetzelfde een
verderzetting van de conversatie een gesprek in beweging dat
continu stagneert

het passerende volk in flux, letters verteren zij lopen
langs ons Bert zij wegen op de taal zoals ik ze tussen
de lijnen druk zo druk jij de rug tegen dit plaatselijk en
tijdelijk klimaat mij uit de lijnen gehaald als een
reïncarnatie *for it's better to have loved, it's much better
to have loved* het eerste wat je in mij blies en *it's much
better*

***Anekdotische omweg 1*: jij zit op de bank, caféweer, zondagmiddag en het zonlicht schijnt luider. Je passeert, we kijken. We leven zo nog net niet volhardend genoeg, alles is al gezegd, jij hoeft niet meer te weten dan ik al weet. Ik zie je wel weer in de herinnering. De toen van het dan en de nu van de taal.**

**Ik zit op de bank, een school mensen passeert,
weten zij wat ik al weet?**

zo heb ik ook eens geweten dat de tijd de tijd
een kleine brug kan vormen die een tijdperk
omvormt tot referentie en de plaats als
tijdelijke ingreep gebruikt zo zonder de
woorden zo zonder de afdrukken en de sporen
heb ik al eens geweten wat weegt en wat leeft
onder de mens, de wezens, en de
verschijnselen die wij hopen te verkennen

ik heb mezelf wakker gelezen in een klein
bestaan dat gezegd zijnde weet ik genoeg

Dries Verhaegen

Lief Kipje

Het kraaien van de haan
Verwarde gedachten
Het kraaien van de fraaie haan
Verzacht de verwarde gedachten
Niet

Het kraaien van het fraai
Verlaat ‘s avonds laat haar
Verwarde gedachten verzachten

Verward gekraai
Verzachte fraai
Fraai haan kraai
Verward wacht

Hier op mij
Lief kipje
Wacht maar
Kraai zacht
Kipje lief
Khepje lief

Clara Pynaert

het stond weer
in de krant vandaag, sprakeloos
in een hoekje naast
cosmetica die duurder wordt

de zee zwijgt
ze schittert in het flinke
licht maar ze zwijgt

stil is ze, inderdaad, toch
als je deze schelp tegen je oor legt,
kan je ze horen schreeuwen

en nu al
kunnen we ze vergelijken met glazen flessen
wanneer een jongetje leeg op de kust aanspoelt

Margot Delaet

jims
enjoy fitness

advertentie

CAFÉ
Amber
BLANDIJNBERG

EXTRA

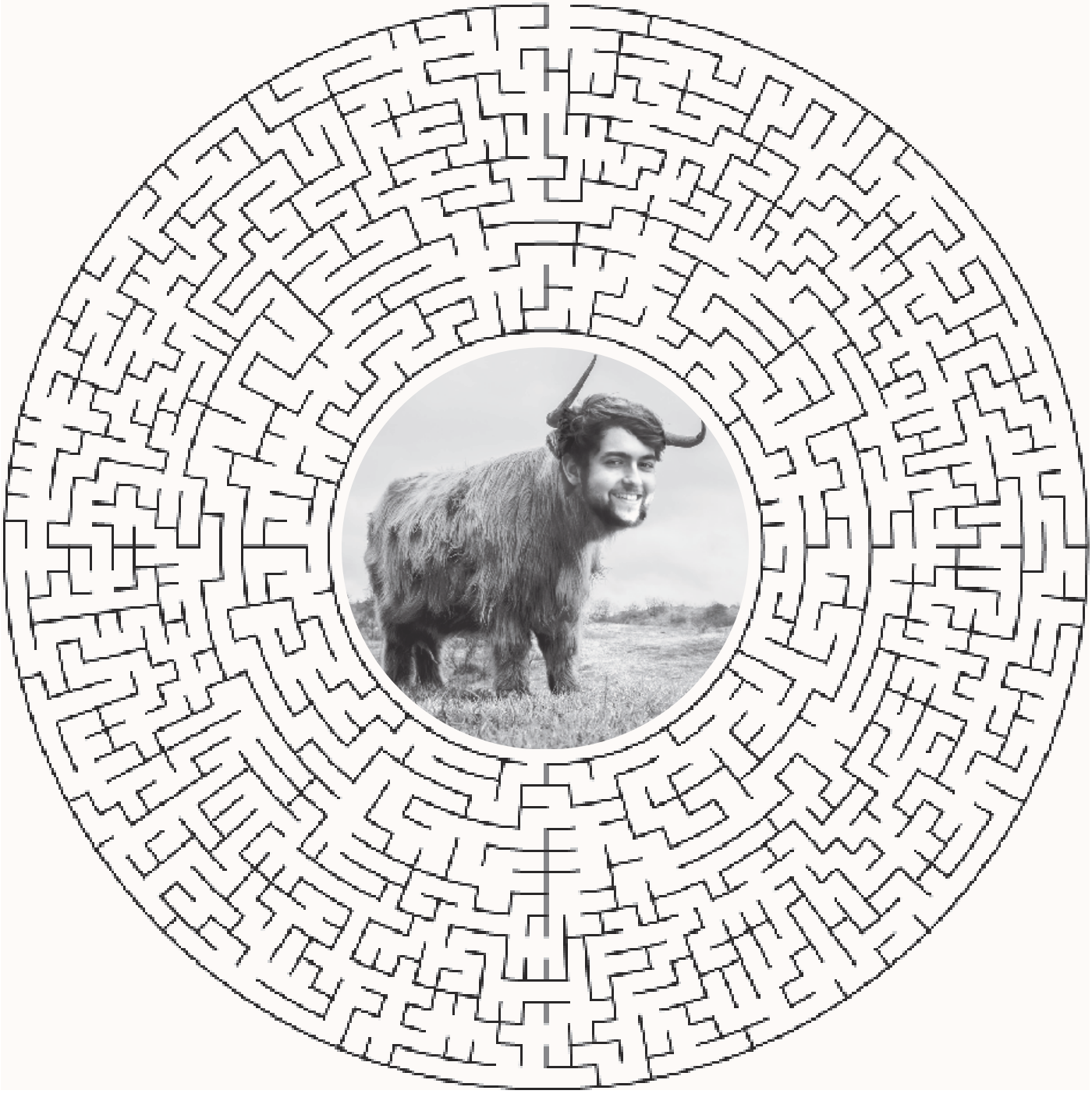

Herbert de Minotaurus zit al dagen opgesloten in het labyrint van de legendarische koning Minos. Het pr-monster heeft gisteren zijn laatste Griekse held opgepeuzeld en snakt naar iets vloeibaars om zijn droge keel te verhelpen. Geen paniek! In de buurt van het doolhof staat een café, met een homo aan de toog (ja, zijn naam is Jelle de Groote), genaamd "De Amber".

Help onze Herbert ontsnappen, opdat hij zijn dorst zo snel mogelijk kan laven.

Ben je een fan

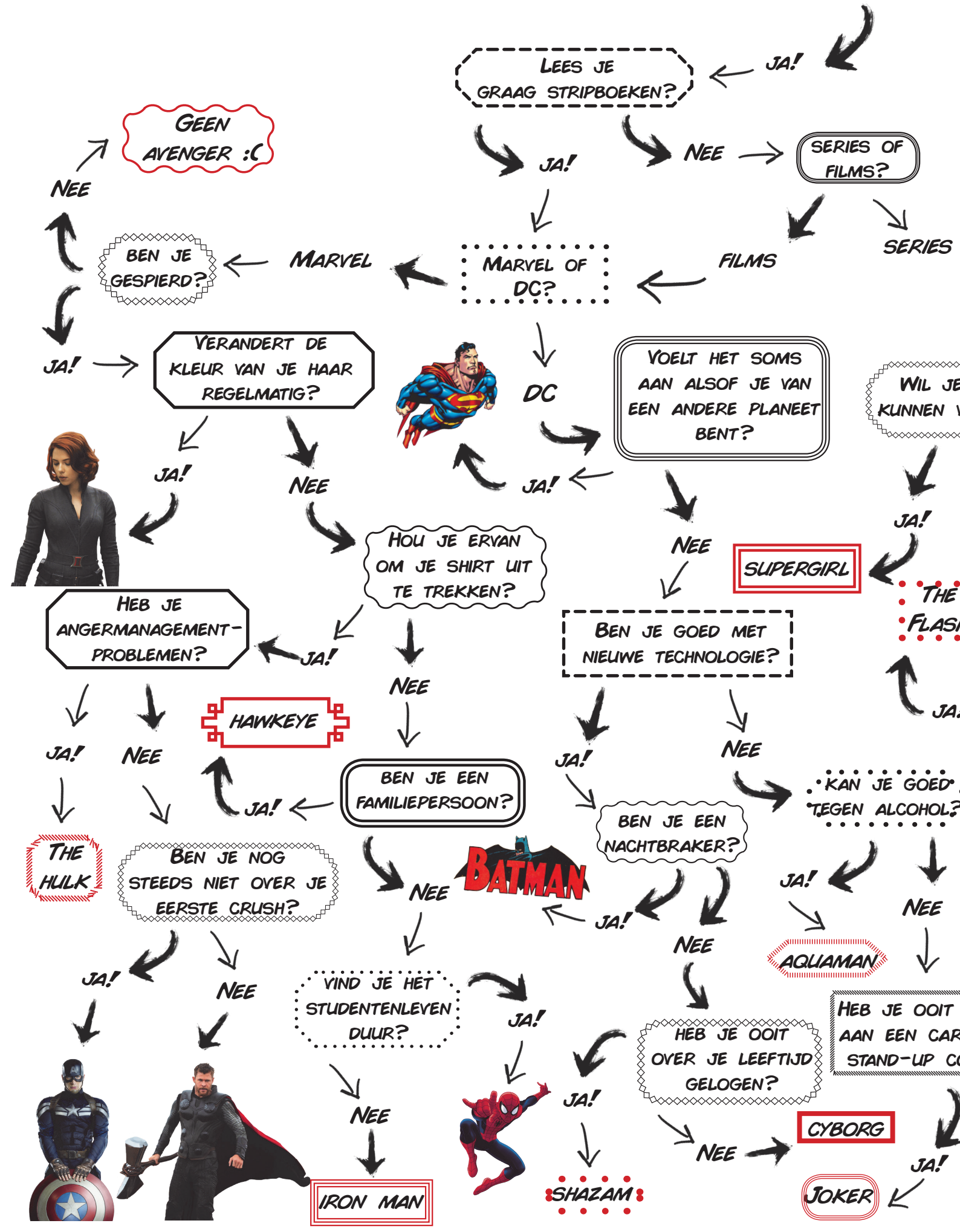

VAN SUPERHELDEN?

NEE, GEEF MIJ MAAR ECHTE HELDEN!

VERLIES JE VAAK JE SLEUTELS?

JA!

NEE

KUNNEN MENSEN JE HANDSCHRIFT LEZEN?

JA!

NEE

DOKTER

WIL JE OOIT MEEDOEN IN EEN EROTISCHE FILM?

JA!

NEE

TOM GOEDERTIER

HEB JE VEEL BUIZEN?

JA!

LOODGIETER

NEE

LEES JE GRAAG BOEKEN?

JA!

LERAAR

NEE

WAT VIND JE LEUK?

DRAMEDY

E OOIT
VLIEGEN?

NEE

BEN JE SNEL?

NEE

DARK AND GRITTY

BEN JE OOIT VERBLIND DOOR DE LIEFDE?

NEE

JA!

BEN JE EEN SLECHTE LEUGENAAR?

JA!

NEE

BEN JE EEN GOEDE TEAMSPELER?

JA!

NEE

AGENT COULSON

THE PUNISHER

GEDACHT
RRIÈRE IN
OMEDY?

NEE

Scriptor shitposting

STRIPHELDEN

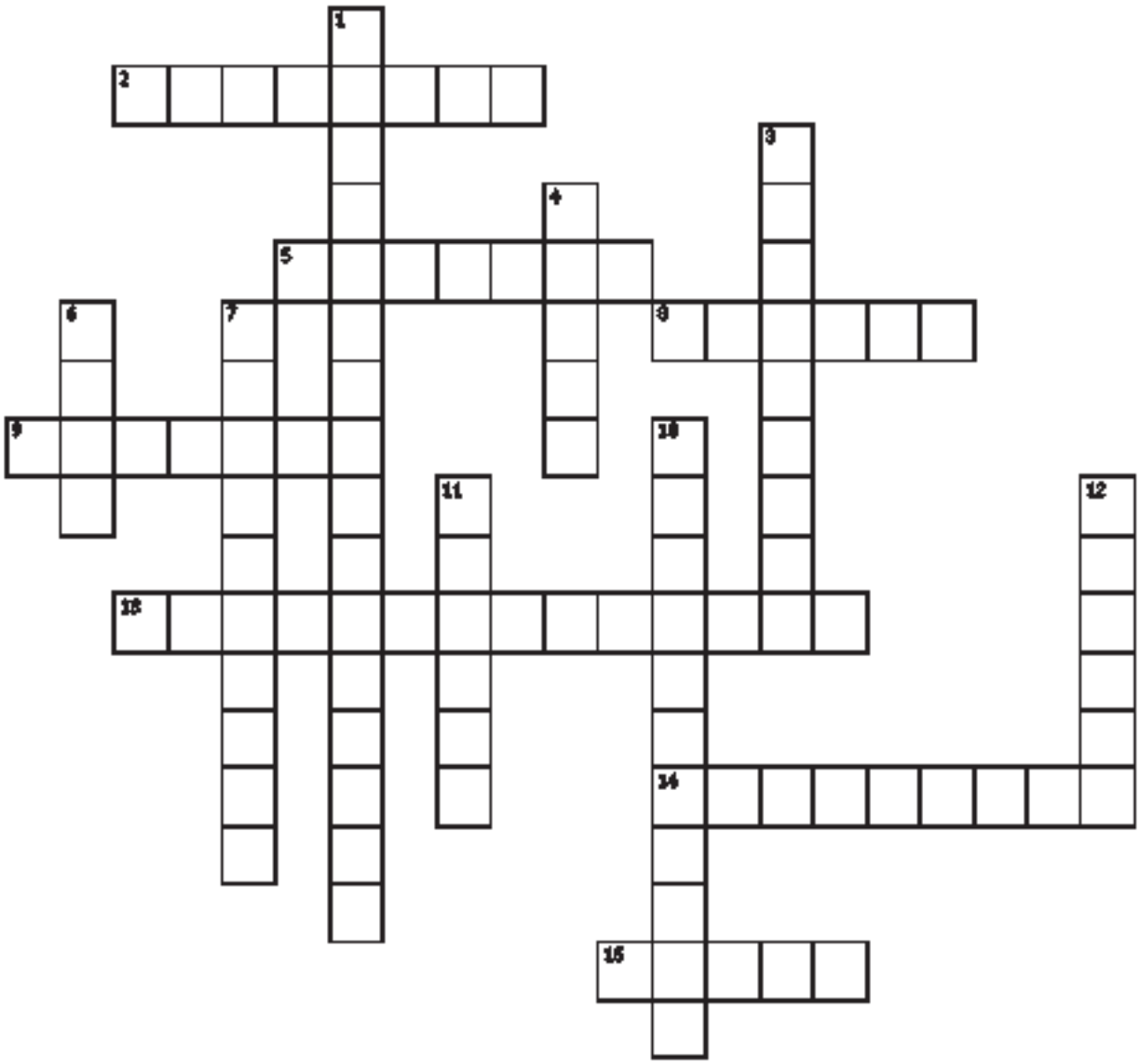

Across

2. Kat die liefhebber is van pasta
5. Detective uit Nero
8. Werd supersterk door het eten van spinazie
9. Tante van wiske
13. Vloekende dwerg
14. Schiet sneller dan zijn schaduw
15. Muis die kater altijd te snel af is

Down

1. Bekend als "Rosse Snor"
3. Gamende tiener die steevast een groene pet draagt
4. Dochter van Marcel Kiekeboe
6. Verliefde papegaai
7. Verstrooide plantaardige professor
10. Gaston Lagaffe
11. Krachtpatser die teveel toverdrank dronk
12. Vlieg van Urbanus

HOROS

Ram

Is het je al eens opgevallen dat mensen soms vergeten dat je erbij hoort, beste Ram? Is het net alsof iedereen rondom jou bezig is met elkaar, maar jou links laat liggen? Dan heb je bij deze jouw superkracht al ontdekt, nl. onzichtbaarheid! Maak er het beste van!

Stier

We hebben fantastisch nieuws voor jou, beste Stier! Jij kan namelijk vliegen, maar je weet het zelf nog niet! Als ik jou was, zou ik eens proberen vanop een hoogte te springen en je krachten te activeren! Je zal al vlug merken of het werkt of niet.

Tweelingen

Ligt de zak chips voor jou, beste Tweelingen, ook altijd net te ver om erbij te kunnen? Geen probleem! Jij beschikt namelijk over telekinese. Wie had dat ooit gedacht? Nu is het enkel een kwestie van oefening: staar naar de chips, wijs het pakje aan of roep ertegen aan … Je vindt het wel!

Kreeft

Jij, beste Kreeft, bent een heel sterk persoon, sterker dan je zelf denkt! Jij laat nooit de moed zakken en blijft niet bij de pakken zitten. Dat komt door jouw onverwoestbaarheid! Jij kan alles aan! Laat je niet kleineren, want jij bent sterker dan je denkt!

Leeuw

Beste Leeuw, jij bent geboren voor deze studierichting! Jij kan zonder het zelf te weten elke mogelijke taal moeiteloos begrijpen en, na wat oefenen, ze ook spreken. Jouw natuurtalent brengt je gegarandeerd zonder al te veel problemen naar jouw diploma!

Maagd

You're a wizard Harry! Ook al is jouw naam misschien niet Harry, beste Maagd, jij bezit een onmetelijke hoeveelheid kracht in jou! Gebruik die krachten om van deze wereld een betere plaats te maken! Tenzij je natuurlijk de interessante slechterik wilt uithangen, kwestie van de balans wat te bewaren…

SCOOP

Weegschaal

Zit jij ook zo vaak in de les en denk je: “Wow, ik wil hier nu echt niet zijn?” Dat hoeft ook niet! Het heelal heeft jou gezegend met de gave van teleportatie! Zit je vast op een slechte date of komt het drama in je vriendengroep weer boven? Poef, weg ben je! Test maar eens uit!

Steenbok

Denk jij ook zo vaak bij jezelf: “Wow, dat heb ik nu echt wel zien aankomen?” Dat is geen toeval! Jij hebt namelijk het talent om in de toekomst te kijken, beste Steenbok. Jij had deze horoscoop totaal niet nodig! Stiekem weet jij dus ook al hoe fantastisch dit jaar wordt! De sterren wensen je veel plezier!

Schorpioen

Het universum heeft jou, beste Schorpioen, uitgekozen om de volgende avatar te zijn! Aardbevingen, overstromingen… jij hebt dit allemaal in de hand! Klein detail: hierbij komt wel de verantwoordelijkheid om de wereld te redden! Gelukkig staan je voorgangers nu ook op Netflix ter inspiratie!

Waterman

Beste Waterman, jouw superkracht bestaat erin dat jij beter dan wie dan ook tegen alcohol kan! Uitgaan met een Waterman is dan ook altijd een plezier, want jij bent bijgevolg verantwoordelijk om iedereen naar huis te brengen! Een held(in) ben je sowieso, maar of deze superkracht nu ook zo super is, valt nog maar te bezien…

Boogschutter

Beste Boogschutter, het is misschien moeilijk te beseffen, maar al jouw dromen zullen ooit uitkomen, letterlijk. Van die ene moord die je in je dromen pleegde tot die diepe val die je maakte, alles wordt waarheid. En niets is te gek! Het zit er allemaal aan te komen, dus bereid je maar mentaal voor!

Vissen

Beste Vissen, jij hebt een empathisch vermogen dat velen zullen benijden! Jij kan als geen ander mensen opvangen, omdat jij de superkracht hebt om mensen hun diepste emoties te kunnen lezen. Vrienden hebben dan ook heel erg veel aan jou!

De UniChef

De Dilemmaredactie heeft dit jaar een professionele chefkok onder haar hoede genomen. In elke editie krijgt de lezer drie à vier simpele (maar toch lekkere) recepten voorgeschoteld. Samen met UniChef Stef Roesbeke kan elke student nieuwe bereidingen uitproberen op zijn/haar/andermans kot.

Pannenkoekendeeg

Voor 2 personen:

230 gram patisseriebloem / halve liter melk / 70 gram vanillesuiker / 20 gram boter / 4 eieren / arachideolie of olijfolie om te bakken / ingrediënten naar keuze voor afwerking

1. Smelt de boter in een kookpot of steelpan. Meng de gesmolten boter onder de patisseriebloem en voeg nadien de eieren toe. (Breek ze liefst zonder te morsen in de pot.) Roer vervolgens alles goed onder elkaar. Voeg dan de melk en de suiker toe en roer goed totdat alle klontertjes in je beslag weg zijn. (Gouden tip: in plaats van de al dan niet krachtige spieren van je lief, je kotbuur of je bomma nodeloos in te zetten voor je eetgenot kan je eenvoudigweg beroep doen op een staafmixer. Voorzie dan wel elektriciteit.)

2. Doe een beetje olie in een pannetje en verhit dit op het fornuis.

3. Doe een schep van het deeg in de pan en begin onmiddellijk te draaien met de pan, zodat het deeg mooi gelijk verdeeld is.

4. Gebruik een spatel om de pannenkoeken te draaien. Snijd de pannenkoek eventueel een beetje los langs de randen. Draai ze vervolgens eenmaal om en laat de andere kant kort bakken. Haal de pannenkoek uit en bak de rest van het deeg verder op. Vet regelmatig je pan opnieuw in.

5. Om de zoete muiltjes onder jullie te plezieren, kan je de pannenkoeken verorberen met suiker (bruin, wit, poeder, kristal of kinnekessuiker), confituur, slagroom, choco(lade), aardbeien en bananen of ander exotisch fruit.

TOMATENSOEP MET BALLETJES

Voor 2 personen:

400 gram tomaten (uit blik of verse) / 2 uien / 1 teentje knoflook / 1 stengel selder / 3 wortels / 70 gram tomatenpuree / 1 liter groentenbouillon (en ja, je mag bouillonblokjes van knorr gebruiken) / oregano / boter / peper en zout

Niet-vegetarische versie: voorzie ook 250 gram gehakt

©libelle

1. Pel en versnipper vervolgens de ui en de knoflook fijn. Snijd de selder in boogjes, schil de wortels en hak ze in kleine stukjes. Was de tomaten grondig en snijd ze ook in grove stukken.

2. Smelt een beetje boter in een soeppan. Stoof hierin de ui en de knoflook tot ze glazig zijn. Voeg de gesneden selder, de wortels en de tomatenpuree toe en laat de groenten enkele minuten meestoven. Gooi tot slot de gesneden tomaten erbij en laat even sudderen op een zacht vuurtje.

3. Overgiet het geheel met de bouillon en laat een dertigtal minuutjes sudderen. (Dit is het ideale tijdstip om enkele bladzijden van een cursus in je hoofd te rammen. Houd intussen wel je vuur in de gaten!)

4. Rol nadien balletjes van het gehakt – grootte afhankelijk van je affectiefactor tegenover balletjes in je soep. Maak bij het rollen van de balletjes je handen een beetje nat, zodat het gehakt minder blijft plakken. Toch meer fan van een vegetarische versie? Laat het gehakt dan eenvoudigweg links liggen.

5. Mix de soep goed fijn. Voeg de balletjes toe en laat ze tot slot nog een drietal minuten meekoken zonder te roeren. De balletjes zijn gaar als ze bovendrijven. Breng de soep op smaak met peper en zout en serveer. Werk af met wat gehakte oregano en/of een scheutje room.

(CALORIERIJKE) CHOCOLADESAUS

Voor 2 personen:

250 gram suiker / 250 gram donkere chocolade / 250 cl water / 1 dl room

Maak een suikersiroop door de suiker in kokend water op te lossen (voor de niet-chemici onder ons: zet een kookpot met water op het vuur en wacht tot je bubbels aan het oppervlak ziet verschijnen vooraleer je de suiker toevoegt). Haal de kookpot van het vuur en laat er de chocolade in smelten. Maak het geheel een beetje vettiger door de room eraan toe te voegen. Afgedekt in de frigo kan dit zeker een maand bewaard worden.

Oplossingen

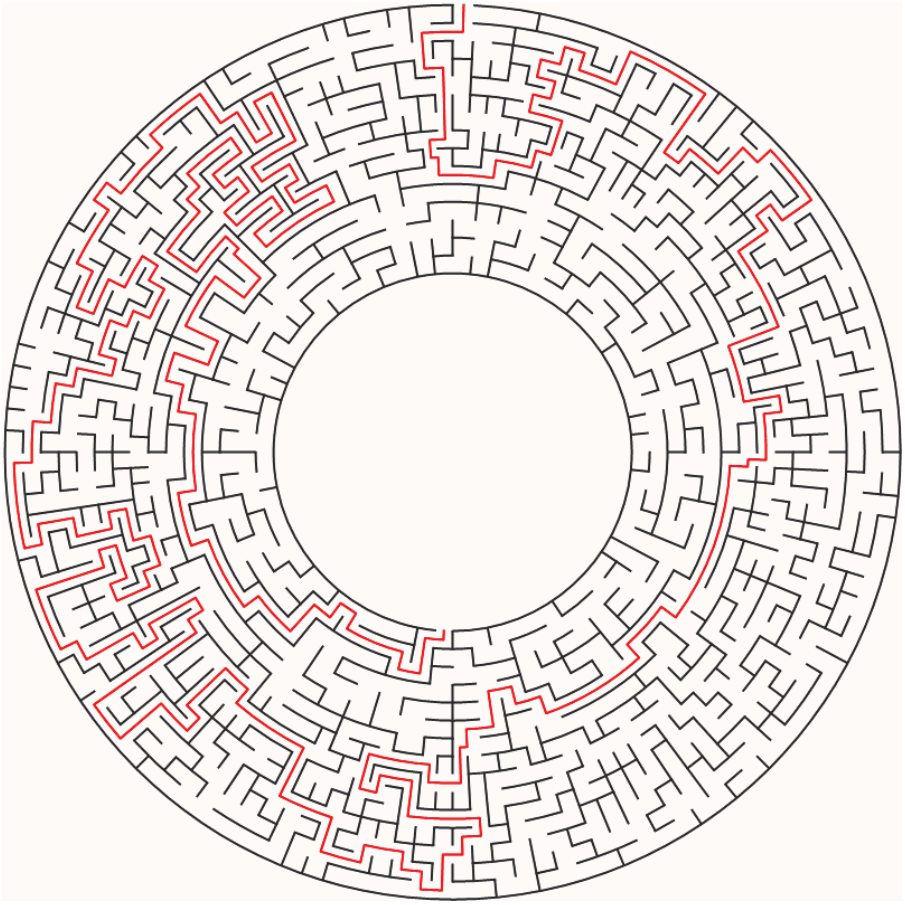

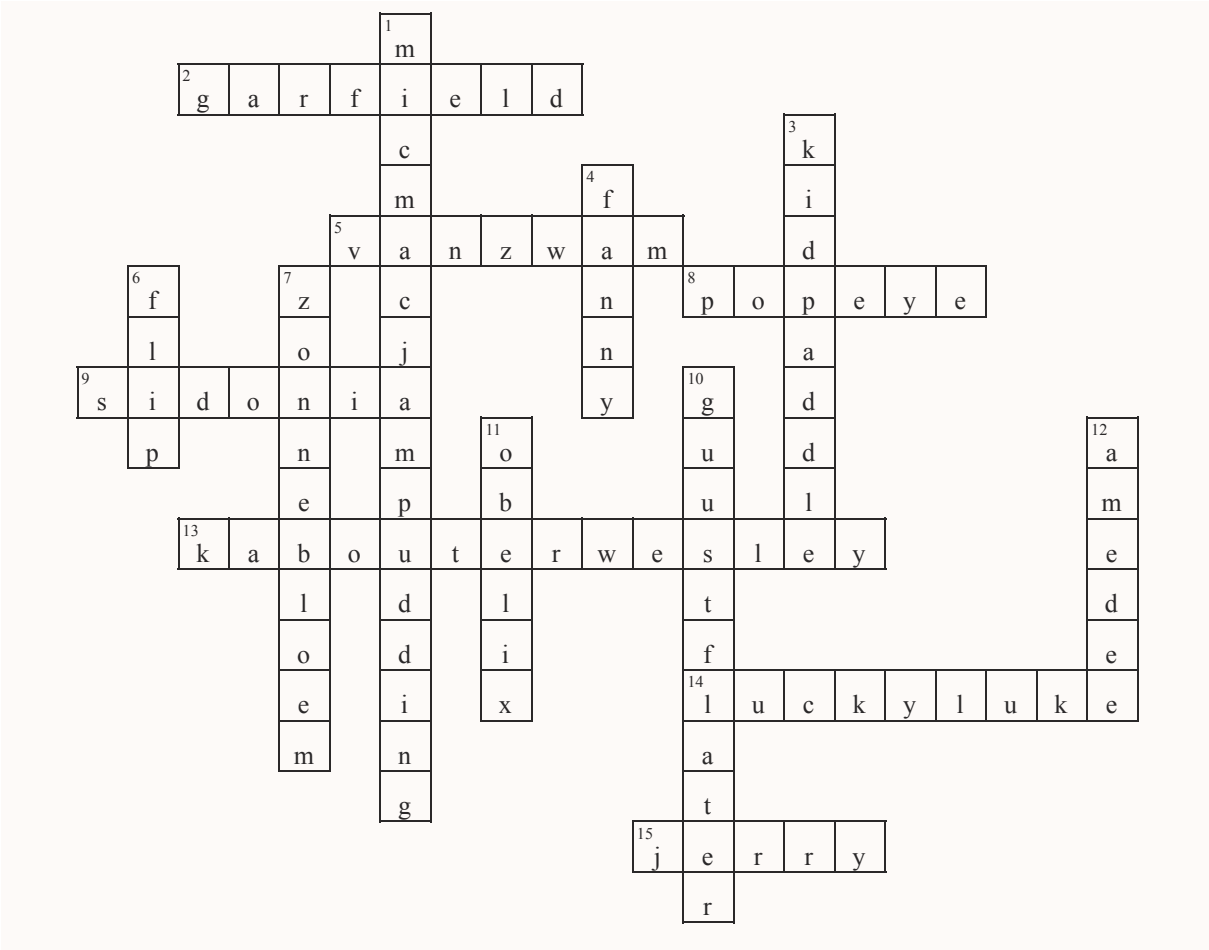

Filologica dankt haar

Prosenioren

Freek Braekman 98-99 (G)
Katrijn D'Herdt 02-03 (G)
Koen Goossens 02-03 (R)
Elisabeth Ghysels 03-04 (R)
Bart Peeters 03-04 (G)
Anne Bosman 04-05
Jeroen Meuleman 05-06
Benoît Lagae 06-07
Robin Van Cleemput 07-08
Aäron Maes 08-09
Tom Van Steendam 09-10
Stephanie Lannoo 10-11
Edouard De Prez 11-12
Maxim Mommercy 12-13
Madelon Bakx 13-14
Joachim Schol 14-15
Jan Bogaert 15-16
Tina Hottinger 16-17
Aulikki Lefèvre 17-18
Serafina Van Geertruyen 18-19

Peter

Jelle De Groote

Bevriende verenigingen

Auw La
Babylon
KHK
KK
KMF
Lingua
Moeder Zeug
OAK
Slavia
Tomo No Kai
Veto
V.G.K.

Academisch personeel

Gert Buelens
Johanna Barddal
Kristoffel Demoen
Mara Santi
Marco Formisano
Mark Janse
Marysa Demoor
Thijs Gillioen
Yves T'Sjoen

Ereleden

Anne-Cathérine Neirinck
Arne Chys
Arne Wittevrongel
Arthur T'Kindt
Aulikki Lefèvre
Charlotte Binnemans
Emiel T'Kindt
Eveline Vandewalle
Fien De Brie
Florine De Keyser
Hendrik De Slagmulder
Jan Bogaert
Jan Raeymaekers
Jan Vanarendt
Karel Van Ooteghem
Karen Cruyt
Kylie Cano
Lara De Clerck
Luca Garcia
Lucas Rabaey
Madelon Bakx
Maxim Stockx
Sander Laridon
Serafina Van Geertruyen
Tatjana Ceuterick
Tina Hottinger
Tine Maes
Tobias Cobbaert
Tom Vandevelde
Tom Van Steendam
Yasmin Crombez
Youness Iken

I ♥ DILEMMA
I ♥ FLU